

Min kejsare

Min kejsare

eller

"Det sicilianska problemet"

politisk tragedi ur verkligheten

åskådliggjord av

Christian Lanciai

(1990)

Denna toleransens tragedi från högmedeltiden om konflikten mellan kejsare och påve när den nådde sin kulmen med resulterande kollaps för båda institutionerna är märkvärdigt aktuell ännu idag, kanske mest genom åskådliggörandet av Palestinaproblemet, som har förändrats märkvärdigt litet sedan dess. Vad som fattas är fortfarande god vilja å de polariserade och låsta parternas sida medan den goda viljan, när den väl finns där, kan utträtta vilka under som helst bara den tillåts göra det.

Pjäsförfattaren har beskyllts för anakronism, då han konsekvent väljer tidlösa ämnen för sina pjäser och dessutom ger dem helt otidsenliga (läs: antimodernistiska) former; men måste då otidsenlighet och tidlöshet vara något negativt? Är det inte i stället tidsbundenheten och modet inom dramatiken som begränsar den? Vi hör idag om alltmer uppretade teaterpubliker som kommer arga och besvikna hem från föreställningar för att dessa av regin helt har fördärvats av moderniseringar, så att den realistiska prägeln med för handlingen tidsenliga kostymer och dekorer i princip bannlysts för att i stället ge rum åt helt anakronistiska experimenteringar i absurd riktning, som att låta Faust sitta på en potta, låta Hamlet & CO uppträda i rymddräkter, låta Tosca och Don Juan ha tillgång till datorer, osv. Det är sådant som är stildestruktivt och anakronistiskt, medan den bästa dramatiken alltid förblir tidlös och då bäst framförs "otidsenligt" med realistisk dekor, kostymering och miljö.

Detta apropå toleransens hopplösa kamp mot dumheten i form av de rådande fixeringarna hos de bestämmande myndigheterna i den helt verklighetstroga tragedin "Min kejsare".

Dramat skildrar kulmineringen av den flera sekler långa konflikten mellan kejsare och påve under medeltiden, den kulminering under kejsar Fredrik II av Hohenstaufen som följdes av både kejsardömet och påvedömet fall. Handlingen inleds under påvedömet högsta storhetstid under Innocentius III (1212) för att omspanna hela kejsarens nästan 40-åriga regering samt vad som hände därefter inklusive den sicilianska aftonsången (1282).

Som läsdrama kan pjäsen vara till utomordentligt stor nytta som den rena historiska krönika och lektion den är med sin klara psykologiska skärpa, som helt logiskt klargör hela bakgrunden till den då 30-åriga världsförintande konflikt, som ledde fram till renässansen och reformationen.

Av dramats 29 scener är 16 på jamber, sju på prosa och sex på daktyler, men daktyler förekommer även i akt III scen 4 (som annars är på jamber) och i akt IV scen 2, som annars är på prosa.

För formens skull har det oöverskådliga historiska materialet med dess otaliga karaktärer måst komprimeras rätt drastiskt med den påföljd att författaren åtminstone gjort sig skyldig till en oegentlighet: Bianca Lancia var moder till Manfred, ej till Enzo, men formen medgav ej att även Enzios moder Adelheid kunde få förekomma, medan Bianca Lancia bara måste få komma med.

(renskrivarens anmärkning)

Personerna :

(i den ordning de framträda)

Påven Innocentius III (- 1216)
Kardinal Hugo av Ostia, sedermera påven Gregorius IX (- 1241)
Franciscus, tiggarmunk (1182-1226)
Kejsar Fredrik II av Hohenstaufen (1194-1250)
Berard, ärkebiskop av Bari, sedan av Palermo
Konstanza, kejsarens första gemål
en jude
tre barn, en flicka och två mindre gossar
en arabisk köpman
Påven Honorius III (- 1227)
Roffred av Benevento
Landulf av Aquino (fader till Thomas av Aquino)
Hermann von Salza, den tyska ordens stormästare, diplomat
Isabella, kejsarens andra gemål
en läkare
en tjänare
en kardinal, sedermera påven Innocentius IV (- 1254,
kardinal 2 i akt II scen 4, i senare scener kardinal 1.)
andra kardinaler
Sultan Malik-al-Kamil av Egypten
Emiren Fahr-ed-Din
en visir i sultanens tjänst
Dogen Jacopo Tiepolo av Venedig
Henrik VII, konung av Tyskland, kejsarens äldste son
Bianca Lancia, kejsarens väninna
Petrus de Vineia (även Pier della Vigna), kejsarens överdomare
Kardinal Jacopo di Palestrina (kardinal 1 i akt II scen 4)
en prästerlig delegat från Ryssland
den ortodoxa patriarken av Antiokia
en tolk
Kardinal Rainer av Viterbo
Konung Ludvig den helige av Frankrike (1214-1270)
Thaddeus från Suessa

den kejsrerliga högvakten i Grosseto
en kurir
Enzio, kejsarens son, konung av Sardinien
Manfred, kejsarens son, Siciliens siste konung
en fångvaktare
Konrad, son till kejsarens son Fredrik

samt biskopar, präster, riddare, pilgrimer, annat folk och enkla sicilianare.

Handlingen utspelar sig mest i Italien och på Sicilien men även i Aachen och Wimpfen i Tyskland, i Jerusalem och i Lyon i Frankrike under 1200-talet.

Copyright © Christian Lanciai 1990

Min kejsare

Akt I Scen 1. Vatikanen.

Innocentius O Gud! Dessa fördömda tiggare! Hela världen drunknar ju i dem! Varför får kyrkan så många tiggare när kyrkan är så rik?

kardinalen Ers helighet, många av de första kristna och även apostlarna försörjde sig på allmosor.

Innocentius Ja, men det var då det! Sedan dess har kyrkan blivit rik! Den har utvecklats, gjort framsteg, blivit civiliserad och samlat den högsta makten i världen! Varför blir det då på modet bland dess munkar att kråla i stoftet och bli tiggare?

kardinalen Ers helighet, låt tiggarna själva besvara frågan.

Innocentius Nåja, släpp in då den där fjanten och byfånen Franciscus, som tror sig kunna frälsa islam!

(Kardinalen visar in Franciscus, som kommer in enkelt klädd i sin munkkåpa och barfota.)

Varför har du inte skor på fötterna?

Franciscus Helige fader, jag har vant mig att gå utan.

Innocentius Men det finns någonting som heter hänsynstagande till andra. Vem vet vad du smutsar ner våra fina golv med när du kommer utifrån!

Franciscus Ers helighet, bara fötter är alltid renare än skor, ty fötterna känner den smuts som kommer vid dem medan skorna känner ingenting. Därför är det lättare att hålla bara fötter renare än skor.

Innocentius Heliga enfald! Du är då verkligen ett original! Men om du ensam bland alla heliga bröder här i Vatikanen vågar göra dig märkvärdig med att klampa omkring barfota, vad har du då att göra i Vatikanen?

Franciscus (lägger sig raklång på golvet i ödmjukhet framför påven) Helige fader, vi ber dig stadfästa vår ordensregel.

Innocentius Och varför skulle jag sanktionera ett tiggaryesen inom kyrkan som bara skulle skämma ut kyrkan?

Franciscus Därför att det är tiggarna som skall rädda kyrkan.

Innocentius Menar du då att kyrkan är i fara? Vet du inte att den aldrig har varit så mäktig som den är nu?

Franciscus Helige fader, förlåt mig, men det är just det som är faran.

Innocentius Förklara vad du menar.

Franciscus Kristenheten består endast av ödmjukhet. Nu är kyrkan mäktigast på jorden. Då är risken den att den inte alltid längre kan förbli lika ödmjuk. Men då uppträder vi, jag och

mina bröder, som Guds fattigaste och ödmjukaste bröder, och med vår fattigdom och ödmjukhet skall även hela kyrkans nödvändiga ödmjukhet kunna bevaras.

Innocentius (till kardinalen) Detta luktar avancerad kyrkopolitik.

Franciscus Helige fader, vi är inseglet på Kristi egen absoluta ödmjukhet. Även han var endast en tiggare.

Innocentius (till kardinalen) Kalla hit min myndling. (*kardinalen går.*) Nå, min bäste Franciscus, antag att jag befäster er regel. Antag att ni då går och tigger er fram genom hela världen. Hela världen kommer då att tycka synd om er stackars barfota tiggare och ge er rika gåvor. Vad gör ni sedan när ni blivit rika?

Franciscus Vi ger våra gåvor åt de fattiga.

Innocentius Och vad vinner kyrkan på det?

(*Kardinalen kommer med Fredrik, en grann nästan fullvuxen yngling.*)

Fredrik Här är jag, fader. Vad ville ni mig?

Innocentius Se på denna trashank, min käre son. Vad menar du om en sådan?

Fredrik Att han behöver skor på fötterna.

Innocentius Vad mer?

Fredrik Han ser ut att behöva någon uppmuntran.

Innocentius I vad? I att tigga?

Fredrik Jag tror, fader, att vad han behöver är ett moraliskt erkännande.

Innocentius Och vad menar du med det?

Fredrik Att han får vad han ber om.

Innocentius Han ber om lov för sig själv och sina bröder att i kyrkans namn få leva genom tiggeri. Är inte det ganska förmätet?

Fredrik Fader, ingen kan hindra någon tiggare från att tigga. Om denne munk och hans bröder vill tigga så tigger de. Vad han vill är nog någonting annat.

Franciscus Sköne yngling, den helige fadern förstår inte meningen med min ordensregel, som bara är en systematisering av den absoluta kristna ödmjukheten och fattigdomen.

Innocentius Har inte världen nog av alla tiggare som redan finns? Måste min kyrka hjälpa till med att göra ännu fler till tiggare?

Fredrik Försök vara tolerant, fader. Munkar vill bara väl. Denne munk vill ingenting ont även om han tigger. Det ligger ingenting ont i att uppfylla hans böner.

Innocentius Du är alldeles för tolerant, Fredrik. Med ditt goda uppsåt kommer du att befrämja alla rötäggar som finns i världen. Det är tur för dig att du står helt under påvedömetts kontroll.

Fredrik Far, jag kan se att denne tiggarmunk är en enbart god man.

Franciscus Då kan du se mer, vackre yngling, än den helige fadern, som hellre bevakar det onda än främjar det goda.

Innocentius Bevaka din tunga, Frans, eller också får du aldrig din regel!

Franciscus Förlåt mig, helige fader.

Fredrik Denne munk är ärligare än kanske alla andra, far, ty han smickrar dig inte.

Innocentius Du har rätt. Jag skall visa mig nådig. Du får din regel, Frans, men nåde dig om ni skaffar er egendomar! Tigg er fram genom världen, hjälp de fattiga och eländiga, omvänd sultanen om du vill, men nåde er om ni skaffar er inflytande och makt! Det får bara finnas en påve i världen. Har du förstått? Du får din regel bara om din orden alltid förblir egendomslös.

Franciscus Det är just vad jag har bett om, helige fader, att alltid få förbli egendomslös.

Innocentius Heliga enfald! Gå då ut härifrån och tigg ute på gatorna och i landsbygden, du får din orden, men kom aldrig hit mer! Jag vill aldrig mera se en munk barfota inom Vatikanen!

Franciscus (bugar sig till marken) Helige fader, jag är överväldigad av tacksamhet.

Innocentius Det är bra. Gå nu.

(Kardinalen visar ut den överväldigade innerligt tacksamme Franciscus.)

Nå, min son, vad tycker du om sådana byfånar? Ska man verkligen låta dem gå lösa?

Fredrik Far, som jag sade, denne munk var en god man. Däremot måste jag tvivla på den andra tiggargorden som nyligen har sanktionerats.

Innocentius Dominicus gör nytta. Hans verksamhet är nödvändig för kyrkan.

Fredrik Men den innebär en maktutövning som kan missbrukas.

Innocentius Hur?

Fredrik Dominikanerna har redan fullmakt att med vilka medel som helst omvända kättare. De kan få för sig att vilka medel som helst även kan inbegripa tortyr, som de kan rikta även mot judar och araber.

Innocentius Dina förfäder på Sicilien var alldeles för toleranta. Judendomen och islam är otidsenliga som religioner. De är dödsdömda.

Fredrik Men de judar och muslimer som finns i världen är dock människor.

Innocentius Men de är inte kristna.

Fredrik Men de är människor.

Innocentius Men de är inga kristna människor.

Fredrik Likväl är de inte mindre mänskliga än kristna människor. Jag menar att den frihet som givits dominikanerna kan brukas av kristna människor till att vara mindre mänskliga som människor än till och med judar och araber.

Innocentius Jag kommer aldrig att förstå mig på dig, Fredrik. Du har så egendomliga idéer.

Fredrik Far, rättvisan allenast har alltid varit de sicilianska kungarnas ideal. Inte ens påven kan sätta sig över rättvisan.

Innocentius Påven bestämmer rättvisan.

Fredrik Nej, far, det gör Gud. Påven kan bestämma rätten men inte rättvisan.

Innocentius Du blir en stor konung en dag, Fredrik.

Fredrik Jag blir vad jag gjorts till.

Innocentius Men akta dig noga för att reta mina efterträdare på påvestolen. Risken finns att de inte alltid kommer att vara lika storsinta som jag.

Fredrik Far, det är inte så svårt att veta vad som är rätt, men det kan ibland vara betydligt svårare att göra vad som är rätt. Vilka dina efterträdare än blir kommer jag endast att göra vad som är rätt. Och det viktigaste man kan göra av det som är rätt är att för den som har fel omtala att han har fel.

Innocentius Det kan man göra med alla utom med påven.

Fredrik Om påven ändå skulle ha fel någon gång är det då viktigare att för honom omtala att han har fel än för någon annan.

Innocentius Påven är ofelbar.

Fredrik Han är ofelbar som påve men felbar som mänska. Det är livsviktigt för världens välfärd att hans mänskliga fel påvisas om de frambryter.

Innocentius En kardinal med mänskliga fel kan aldrig bli påve.

Fredrik Ingenting är omöjligt.

Innocentius Det inbillar sig alla ungdomar. Min son, även du kommer att få slå din panna blodig mot ödets obönhörliga gäckelser av din vilja.

Fredrik Så länge man har rätt orkar man kämpa.

Innocentius Men bara tills man dör, min son.

Scen 2. Det praktfulla hovet i Palermo.

Berard Var hälsad, du kejsare, näst efter påven vår världs suveränaste maktpotentat, efter påven den högsta förvaltaren av hela världskristenheten! En enhällig kurfurstlig

kongregation har i Aachen beslutat om att du allena är värdig den högsta monarkvärdigheten i världen, och en mera lysande furste kan vi icke tänka oss. Du är för världen som en morgonrodnad, du lyser av härlig begåvning och storslagna kunskaper, du har en språkkunnighet som väl ej någon annan i världen besitter, du är bara sjutton år gammal men är redan vis som en fullmogen man, du är uppfylld av enbart gott uppsåt och kristliga dygder, med rätta betecknas du som världens häpnad, och dessutom är du bekant med de armaste mänskornas livsvillkor och hårda mödor. Så ung som du är känner du redan väl mänskligheten. Vi kan icke ha någon mer lämplig kejsare.

Fredrik Ingen monark, käre högvördighet, tål att lyssna till smicker i längden. Du inleder illa min svåra regering. Tro ej att du kan fresta mig till blint övermod. Prisa mig först efter att jag är död.

Berard Käre Fredrik, jag hade ej alls vågat prisa dig om jag ej vetat hur väl värd du var redan all pris och ära och hur oemottaglig du skulle vara för smicker. Jag känner dig genom vår helige fader i Rom, din förmyndare. Genom hans väl genomtänkta och noggranna skicklighet och politik har han lyckats få dig till sin kejsare, sin högra hand, sin välsignade myndling, och genom sin fostran av dig visste han mycket väl att du ensam i världen var värdig att få kejsarmanteln.

Fredrik Jag tackar dig, farbror, för din generösa välmening. Jag tackar er alla för er öppenhyllning av mig. Jag vill verkligen hoppas att jag även kommer att infria samtliga era förhoppningar. Men mest av allt vill jag tacka min hustru och drottning. Träd fram, ljuva ängel Konstanza, mitt livs ädla ledsagarinna, min uppfostrare och skyddsängel och mina barns moder!

Konstanza Du har lyckliggjort mig med en enda son, och det lär ej bli mera. Jag tackar dig för din uppriktiga kärlek, som jag nog ej någonsin gjort mig förtjänt av, ty ej är jag vacker, jag är mycket äldre än du, och jag känner mig mera som en äldre syster för dig än som en sann gemål. Men din ärliga vänskap och din ädla hänsyn mot mig skall jag alltid högt ära dig för, och när den dagen kommer då du finner att yngre damer än jag äger större behag skall jag aldrig försöka bekämpa naturen.

Fredrik Din vishet, ditt höga förstånd, dina systerliga egenskaper är vad jag mest alltid har uppskattat hos dig. Om än hela världen är full av de vackraste kvinnor, och om de än alla en dag skulle älskas av mig, så skall du dock beständigt förbliva min endaste syster. Den nog mest betydande kvinnan i varje mans liv är hans moder, och de minst betydelsefulla är alla han älskar med. Mellan de ytterligheterna finner vi systemen och makan. En syster är såsom en fortsättning på moderskapet, och den bästa maka som mannen kan få är en kvinna som är såsom en äldre syster för honom. Jag är alltså därmed alldeles ohyggligt väl lottad. Min syster, min moder, min ljuva gemål, min mätress, du är alla en mans kvinnor i en person; kom, låt mig inför alla här nu få omsluta dig i en sann vänskaplig kram. (*De omfamnas gladeligen, och hela folket hurrar och jublar.*)

Berard Så vare då detta en glädje- och festdag för alla, ty nu har vi fått hem vår konung, vår värld har en ny duglig kejsare, och därför är alla människor lyckliga, ty vi har ordning och lycka i världen! (*Alla jublar.*)

Fredrik Jag kan nästan inte tro att den är sann. Alla har alltid lärt mig att lyckan ej någonsin kan vara hållbar i längden, och likväl så verkar det som om min hela värld redan är väl etablerad i hållbar lycksalighet. Fattas det något? Har någon det ringaste klagomål att bära fram? Jag vill gottgöra allt som på något sätt kan vara fel.

en jude (stiger fram) Vi är lyckliga att ha vår värdige konung här hemma hos oss på Sicilien igen. Men ej samtliga varelser i denna värld är fullkomligen lyckliga.

Fredrik Säg mig då genast vad jag här kan göra för att lyckliggöra de varelser som du så allvarligt hänsyftar på.

juden (släpper fram tre trasiga sjuka utmärklade barn) Dessa varelser, konung, blev funna i burar hos en muslimsk köpman i hamnen.

Fredrik Men de är ju nordiska barn?

juden Ja, de är barn från Norden, så blonda, så fagra som ditt eget normannasläkte, o konung.

Fredrik Men hur kunde dessa barn påträffas hos en muslim såsom slavar? Här är något som inte stämmer.

juden O konung, de här tre vanvårdade och helt förvirrade barnen är tre av tre tusen, ja, kanske så många som tre hundra tusen.

Fredrik Vad säger du, karl?

juden De är alla offer för det fjärde korståget.

Fredrik Jude, du vet långt mer än vad jag själv vet! Förklara dig!

juden (på knä) Herre, mitt hjärta är tungt av den digraste smärta och mest outhärdliga avgrundsförtvivlan! Se dessa tre stackars förlorade sinnesförvirrade barn! Hela världen, ja, hela Europa och hela vårt Medelhav vimlar av dessa små utsatta prisgivna helt övergivna små stackare!

Fredrik Varför? Vad har du på hjärtat? Säg ut! Hela din uppenbarelse skriker om det oerhördaste mänskliga brott!

juden Herre, dessa olyckliga barn har av svekfulla tungor helt ansvarslöst lockats i det mest groteska fördärv. Predikanter i hela Europa greps för något år sedan av hysteri och förkunnade att endast de allra renaste hjärtan som fullkomligt var utan skuld skulle någonsin kunna befria det heliga landet från muhammedanernas ok. Därför skickades av alla fromma familjer i Tyskland och Frankrike barnskaror ut på marsch söderut. De voro tusentals, ja, tiotusentals, ja, hundratusentals.

Fredrik Jag hörde talas om detta men trodde ej på det emedan det lät alltför vansinnigt, omänskligt, dumt och befängt. Ej ens påven tog ryktet på allvar men menade att det var rykten och skymfligt förtal mot den heliga kyrkan.

juden Men det är sant! Barnen omkom i tusental, ja, tiotusental av svält och umbäranden under vägen, gick vilse och frös ihjäl uppe i Alperna! Ändå så lurades hopar av barn att i Genua gå ombord på falska skepp som därefter med slug vinstberäkning helt kallt såldes till islamitiska köpmän som slavar. Och dessa barns muhammedanska omänskliga ägare snöpte de flesta av dem och gav dem som eunucker till sina seraljer och harem.

Fredrik Vad är det du säger, ohyggliga budbärare? Dessa barn är ju såsom min egen sons älskvärda äldre tre syskon, så fagra, så ljusa och blonda som han!

juden Fråga hans excellens kardinalen om vad jag berättat är lögn eller sanning. Han vet säkert mera.

Fredrik Min fader, vad säger ni?

kardinalen Självt har jag fått dessa skamliga rykten för länge sen redan i halsen. Tro icke ett ord av vad den juden säger. Vad sanningen är om de barnskaror som cirkulerar som tiggare överallt veta vi icke, men det är ej sant att det är själva kyrkan som har lockat ut dem. Det kan icke finnas en gnutta av sanning i sådana djävulska rykten.

juden En barnskara hittade vägen till Rom och gick vädjande fram inför påven, som gråtande skickade hem dem.

kardinalen Det är icke sant.

Fredrik Var är muhammedanen som du fann de här arma stackarna hos?

juden Han är kastad i fängelse.

Fredrik För genast fram honom hit inför mig. Jag vill tala med honom. Och medan du hämtar den köpmannen skall jag själv tala med barnen.

(Juden går. Fredrik sätter sig på huk hos barnen.)

Vad heter du, son?

pojken Jag har glömt vad jag hette.

Fredrik Du talar åtminstone tyska. Säg, varifrån kommer du?

pojken Det har jag glömt.

Fredrik Vet du kanske hur gammal du är?

pojken Nej.

Fredrik Minns du din pappa och mamma?

pojken (*brister i gråt*) De skickade bort mig! (*gråter förtvivlat, kastar sig i Fredriks famn.*)

Fredrik Och du då, min flicka, vet du vad du heter?

flickan Jag icke förstå.

Fredrik Varifrån kommer du?

flickan Jag är hemma från Burgund.

Fredrik Aha! Det är franska du talar. Nåväl, kanske vet du hur gammal du är?

flickan Innan jag sändes ut för att frälsa det heliga landet så hade jag fyllt tio år.

Fredrik Och är det länge sedan?

flickan Jag vet inte hur länge sedan det var.

Fredrik Vill du hem till din pappa och mamma?

flickan (*lutar sig mot Fredrik*) De sade till mig att jag en vacker dag skulle komma tillbaka som ärekrönt drottning av Betlehem eller åtminstone som en prinsessa, men nu har jag inte ens kläder att skyla mig med. (*sjunker in i Fredriks famn med den första pojken.*)

Fredrik (*till den tredje, den minsta gossen*) Och du då, mitt hjärta, vet du vad du heter?

flickan Han vet inte något.

Fredrik Vet du något om honom?

flickan Ja. Han blev tagen av den mörka läkaren.

Fredrik Varför blev han tagen av mörka läkaren?

flickan Läkaren skulle ta honom åt sidan för att göra honom till ängel.

Fredrik Hur då?

flickan Genom att skära bort vad han kissar med.

Fredrik Gud! Kan du se detta och icke gråta?

kardinalen De är bara barn. De vet ej vad de säger. De är bara hemlösa tiggarbarn som lever endast på lögner.

Fredrik Ers högvördighet, om ni ej kan se sanningen med egna ögon, vad kan ni då se utom lögner?

kardinalen Min son, låt ej sorgen förblinda dig eller förleda dig till hysteri.

Fredrik Fader, vem var det som sade till hela världen: "Men den som förför en av dessa små, för honom vore det bättre att han fick en kvarnsten om halsen och slängdes i havet"?

kardinalen Det sade vår Herre. Men det är araberna som har fördärvat de här tre små barnen.

Fredrik Är det icke snarare de som predikade att dessa barn skulle offras och utskickas i blodigt krig?

kardinalen Min son, tag dig i akt för så fasliga händelser!

Fredrik Här har vi nu vår arabiske köpman och knekten som fann honom. Tala, arab! Varför höll du de här tre små barnen i burar?

araben Min herre, ni ser här tre föräldralösa och identitetslösa sinnesförvirrade barn av ett femtiotusental sådana som finns omkringspridda i alla orientaliska hamnar. I början så var de en eftersökt vara, men marknaden mättades, priserna sjönk, och till slut blev de bortsända barnen en börda för alla arabiska köpmän. I Alexandria församlades tusentals burar med barn som ej mer kunde säljas. De samlades i magasin där de rutnade bort eller dog eller skingrades. Några arabiska köpmän, i synnerhet härifrån det mera humanitära Sicilien, beslöt sig för att återbörda de tusentals hemlösa barnen till de kristna länder som skickat iväg dem, men dessa få mänskliga andar var icke tillräckliga. Min avsikt var att ta med dessa tre till

Marseilles, vart jag ämnade resa härnäst, ty åtminstone flickan är fransk. Det var enklast att hålla dem kvar i de burar jag fått dem i gratis i Alexandria, så skulle ej någon arab kunna kidnappa dem eller göra dem illa på vägen.

kardinalen Han ljuger! Han ämnade själv sälja barnen som slavar! Du ljuger, din orena hund!

araben Kardinal, era fötter liksom era orena händers orenlighet stinker liksom er skenheliga kyrka!

kardinalen Han hädar! Och vilken hårresande hädelse! (*Fredrik ler.*) Son, kan du åhöra sådana djävulsord och låta syndaren leva?

Fredrik Min fader, den här gode köpmannen har återbördat tre barn till er som kyrkan skickade ut i krig till Palestina. Det höves ej kyrkan att då vara otacksam.

kardinalen Tar du då kattarens, hedningens och djävulsdyrkarens onda parti?

Fredrik Jag tar barnens parti mot de vuxna, som Jesus själv skulle ha gjort. Kardinal, lämna denne arabiske köpman i fred. Han står under mitt eget beskydd, ty han önskade rädda tre kristna barns liv och blev kastad i fängelse därför av kyrkan. Vi tre, du, min vän från Arabien, och du, gamle jude, skall språka tillsammans om detta förbryllande barnkorståg och om hur vi väl skall kunna få bot på det. Er, kardinal, vill jag tala med senare. Kom, mina barn. (*går ut med barnen, hustrun, juden och köpmannen.*)

kardinalen Tar han då slika lögner på allvar? Det ser ju var kotte, att barnen allenast var utslagna tiggare! Jag börjar frukta att vår unge kejsare börjar bli alltför intim med muslimer och judar och kattare! Hm! (*tar sig en allvarlig funderare.*)

Scen 3. Kröningen i Aachen.

Berard Härmed utropar vi inför all världen till kejsare Fredrik, den lysande sonsonen till Barbarossa med sin farfars förnamn och härliga efternamn von Hohenstaufen!

alla riddare (höjer svärden) Hell!

Berard Svär honom trohet och lydnad för evigt, som den ende laglige kejsaren över det heliga romerska rike som grundades av Karl den store, så länge han lever! Han ensam är laglig förvaltare av detta världsrrike över Europa som nu redan ägt bestånd i fyra sekler.

alla Vi svär honom trohet och lydnad för evigt.

Berard Med framgång har du tappert kämpat dig fram hit till Aachen och det nästan vapenlös. Otto den fjärde besegrades fullständigt av Filip Augusts arméer i fjol vid Bouvines, men det var din personlighet och din förslagenhets diplomati som vann över på din sida Frankrike och kejsar Ottos personlige kansler och närmaste tjänare Konrad von Scharfenberg. Dina mest lysande segrar vann du med din intelligens utan vapen och helt utan pengar. Din största merit, som har lönat dig med denna världskejsarkrona på livstid, är din underbara personlighet, vars främsta särdrag är närmast en universell mänsklig bildning och vidsynthet. Fredrik, du föddes till kejsare, och må du leva så länge som möjligt som kejsare.

Fredrik Folkmunnen påstår att min store farfar fortfarande sover i berget som kejsare och att han en dag skall komma tillbaka hur olustigt han än fann ämbetet vara.

Berard Om han är odödlig så må du bli lika odödlig som han.

Fredrik Dock har jag hört att min själs trovärdighet redan ifrågasatts av vissa höga prelater i kyrkan, ja, till och med att vissa präster inför min förmyndare själv, min högt avhållne helige fader i Rom, vågat öppet förklara mig vara en säkerhetsrisk för vår heliga kyrka. För att skingra samtliga sådana tvivel förkunnar jag härmed, att såsom jag erövat min kejsartitel helt vapenlös och utan pengar och med endast några förbundsbröder, skall jag på samma sätt draga i korståg mot östern och intåga själv i den heliga staden Jerusalem. Det skall jag göra ej av några krassa politiska skäl och ej enbart för syns skull, men för att bevisa mig

värdig min heliga titel som kejsare för kristenheten. Jag har även låtit mig upptagas i cisterciensorden, och jag skall omsorgsfullt sörja för de heliga bernhardinernas utbredning med sin kultur på Sicilien. Därmed tar jag bestämt avstånd från tiggande dominikaner. Ni präster som tvivlat på mig, gå till Rom och berätta för påven att han nu själv slipper försona tre korstågsmisstagskatastrofer med att själv dra ut till det heliga landet. Jag gör det i stället för honom, jag, hans egen myndling och fosterson.

Berard Jag är helt säker på att Innocentius den tredje skall finna din frimodigt utbasunerade föresats ännu en källa till glädje och stolthet för honom och för hela världskristenheten. Men vet, käre son, att ett löfte så högtidligt givet kan du aldrig någonsin slippa ifrån.

Fredrik Därför har jag avkunnat det. Fader, du säger helt rätt: vi har tre ödesdigra förskräckliga korståg att sona. Det andra, som själve den helige Bernhard predikade, slutade i katastrof, liksom även det fjärde, och därefter drogs hela korstågsidén ner i dårskap och vanära genom att skyddslösa barn sändes ut för att genom sin oskuld besegra de vildaste blodtörstigaste barbarerna. Dessa barn vandrar omkring än idag. De har tappat förståndet av sina strapatser, de vet icke var de har kommit från, vi har mött stelfrusna skaror högt uppe i Alperna, och många tusen har sålts såsom slavar åt snikna araber som stympat dem. Mest för att sona den sistnämnda folkkatastrofen, ja, folkmordet, vill jag dra ut mot det heliga landet, ej för att med krig men med fredliga medel försäkra Jerusalem åt kristenheten för evigt.

kardinalen Du har just fått kejsarens krona att bära och vågar nu redan anklaga den heliga kyrkan för hemlösa tiggarbarns olyckor?

Fredrik Herr kardinal, jag är ej den som anklagar någon, men det finns en hel del i världen att sona.

kardinalen Som kejsare hotar du redan att bli för förmäten. Jag varnar dig, Fredrik den andra, det har funnits talrika kejsare före dig som blivit bannlysta för att de fräckt satt sig över den heliga kyrkans ofelbara auktoritet.

Fredrik Skall du ej även påvisa alla de kejsare som dött som offer för kyrkan för att denna vägrat förlåta dem? Var det ej därför just som min omedelbara företrädare Otto den fjärde dog?

Berard Låt oss ej bråka. Det här är en festlig och högtidlig dag som allenast skall utmärkas genom konstruktivitet och sann glädje och ära. Min broder i ämbetet, glöm dina tvister helst innan du inlett dem. Det gagnar ingen att söka gräl innan det ens finns en anledning till det.

Fredrik Berard, ärkebiskop av Bari, min biktfader, du har som vanligt alldeles och fullkomligt rätt. Låt oss glömma den timliga världens orimliga småaktigheter och ägna oss enbart åt högtidligheten och religionen åtminstone denna dag.

(Procession. Högtidligheterna fortsätter.)

Scen 4. Påvens dödsbädd, Perugia 1216.

Innocentius Min son, jag har försummat dig. När din mor dog och överlämnade dig utan förvarning i mina händer ville jag helst aldrig se dig. Jag har alltid avskytt barn. Du blev en börda för mig ifrån början.

Fredrik Likväl var ni alltid god och generös mot mig hur litet vi än sågs.

Innocentius Min son, jag älskade dig aldrig. Du var mig förhatlig liksom alla världens obotliga furstar. Världsförakt och människoförakt har dominerat all min levnad från min första tanke till den sista, och du var ej något undantag. Vad är väl dina fagra lockar, dina klara ögon, din universella bildning, dina språkkunskaper i vartenda nyttigt språk, din klarsynthet, begåvning och intelligens, så högt besjungna redan i all världen av varenda fåfång

galen trubadur, i mina ögon annat än ditt eget livs förbannelse? Min son, jag dör vår världsliga odiskutabelt mäktigaste man, och efter mig är du den mäktigaste. Tro ej att det blir en barnlek. Jag är påve, jag var helig, därför kunde jag hantera makten, men du är en dödlig sekulär monark allenast, du har fru och barn och älskarinnor, i en dödligs hand blir makten aldrig något annat än ett vapen till förbannelse. Jag gjorde dig till kejsare allenast för att alla andra kejsarkandidater var än dummare, omöjligare och mer fåfänga än du. Varenda kung och furste, prins, baron och hertig och aristokrat är bara odrägliga höns som kacklar för att nackas. Du blir en av dem. Det är det enda jag har gjort för dig.

Fredrik Min fader, ni har gett mig hela världen.

Innocentius Hela världen tillhör kyrkan, aldrig någon annan! Reta aldrig kyrkan, Fredrik! Den kan knäcka dig, som jag har knäckt varenda kejsare som levde före dig. Din farfar endast rådde aldrig kyrkan på, ty han var alltför hederlig, men du är icke lika hederlig. Du umgås farligt med muhammedaner, judar, filosofer, diktare och annat tvivelaktigt folk som ej har någon del i kyrkan. Du kan själv bli farlig om du går emot dominikanerna.

Fredrik Jag kan ej se det vettiga i att tortera folk till döds för att de har sin egen uppfattning om livet. Jag kan aldrig acceptera att det brukas våld i kyrkans namn.

Innocentius Hur tror du då att kyrkan skaffat sig sin position som centrum för all världens makt? Igenom vackra drömmar, fagra ord och poesi, naiva visor och buketter av violer? Nej, min son, man får ej något utan kamp och allra minst sin salighet. Om du vill umgås med menlösa navelskådande befängda grubblare och narraktiga filosofer kan du skrota kejsarkronan genast. Ta dig väl i akt. Du blev en kejsare allenast för att påven, jag, din kyrka och förmyndare, förgjorde alla andra kejsare, så att du ensam sist blev kvar. Jag bannlyste din konkurrent emedan han var fräck nog att försöka innesluta kyrkostaten geografiskt och politiskt. Endast därför blev du kejsare. Försök ej någonsin att bli en lika dum förtappad dåre.

Fredrik Jag vill aldrig föra krig.

Innocentius Du måste! Den som icke drar i korståg mot araberna är ej en kristen furste! Den dag du är i Jerusalem som herre över staden, då först är du värd din kristna kejsartitel. Förrän du är där är du blott en föraktlig fåfäng strunt som alla andra. Ingenting är viktigare, Fredrik, för ditt bibehållande av dina ställningar än att du alltid förblir ödmjuk inför kyrkan.

Fredrik Jag har lovat att dra ut i korståg, och jag har inträtt i cistercienserorden.

Innocentius Var den trogen hela livet. Endast så kan du bli frälst.

Fredrik Från vad?

Innocentius Från alla de olyckor, drummel, som jag redan med min makt har hopat i din väg med att belasta dig med kejsarkronan. (dör)

Fredrik (reser sig) Där dog den ende som stod över mig och som jag kunde respektera. Vad är hela världen nu för mig om icke blott ett hav av slavar? Och min förmyndare påven Innocentius hade rätt. Han gav mig kejsartiteln blott för att ge mig ett helvete, och jag är redan trött på att behöva vara kejsare allenast över slavar. Jag behöver en opposition! Och jag kan endast finna någon sådan bland de svarta trälar under hela världens etablerade vidskepelse som heter kyrkans dogmer. Fader Innocentius, jag vördade dig fromt så länge som du levde, men jag ger ej mycket för de makthungriga kärlekslösa och fanatiska bigotta präster som skall dansa efter den dominikanska inkvisitorpipan efter dig med hela kyrkan ner i helvetet.

Scen 5. Kurian i Rom.

Honorius III Jag förstår inte den unge kejsarens handlingsätt.

kardinalen Han har spelat er ett spratt, helige fader.

Honorius Förklara vad ni menar.

kardinalen Han påstår här i sitt senaste brev att tyskarna valt hans son Henrik till konung "utan att han visste om det" medan han i själva verket hela tiden har agerat för att få tyskarna att välja hans son till konung.

Honorius Men varför?

kardinalen Det är första steget mot etablerandet av en ärftlig kejsartitel. Den unge Fredrik vill att familjen Hohenstaufen skall bli en ny familj Caesar.

Honorius Men varför har han försökt dölja att han gjort detta?

kardinalen Först nu låter han er veta det. Först nu, fyra månader efter att det skett, kommer brevet fram, och det är han själv som har fördröjt det. Ty nu har ni redan erkänt kungadömet Sicilien vara en del av det tysk-romerska riket, och ni kan inte ta ert erkännande tillbaka. Han har dragit er vid näsan, helige fader! Innocentius hade aldrig tillåtit att hans rike omfattade Italien både norr och söder om Kyrkostaten, och han hade heller aldrig riskerat att låta kejsarvärdigheten bli ärftlig.

Honorius Men vad skall vi göra?

kardinalen Fråga inte oss. Ni är påve nu, och gjort är gjort. Ni har ingenting annat att göra än att kröna honom här i Rom, ty även det har ni lovat.

Honorius Ja, det har jag lovat. Men han har i sin tur lovat att göra ett korståg till Jerusalem för att stödja våra kättarförföljelser, och de löftena måste han hålla.

kardinalen Mätte han bryta dem, så kan vi sedan lugnt bannlysa honom och bereda hans undergång.

Honorius Nej, min kardinal, så får ni icke tänka. Tänk på att vi är heliga. Åtminstone måste jag vara det. Jag skall kröna honom här i Rom, men då måste han lova att dra ut i korståg redan nästa år.

kardinalen (uppgivet) Gör som ni vill, helige fader. Kejsaren gör ändå som *han* vill.

Scen 6. Kejsarkröningen i Rom.

(De högtidliga kröningsceremonierna pågår som bäst. Fredrik och Konstanza uppstiger till högaltaret och får fridskyssen av påven.)

Honorius (när han kysser Fredrik) Din oförfärlige lymmel!

(Hela den följande konversationen äger rum lågmält, så att ingen annan än de tre huvudaktörerna hör samtalet.)

Fredrik Vad har jag gjort, fader?

Honorius Intrigerat!

(Den guldbroderade kejsarpurpurn hämtas.)

Fredrik (till Konstanza) Påven är arg på mig.

Konstanza Varför det?

Fredrik För att jag vågat expandera.

Konstanza Det är ju ditt jobb som politiker.

Fredrik Säg det till påven.

(Fredrik draperas i manteln medan kören sjunger Graduale.)

Honorius Må detta bli din Nessusmantel!

Fredrik Ni är på dåligt humör idag, helige fader.

Honorius Det är jag alltid och bara för din skull!

Fredrik Bekymra dig inte, helige fader.

Honorius Innocentius trodde du var pålitlig!

Fredrik Är jag inte det då?

Honorius Nej! (tar fram Karl den stores krona.)

Konstanza Du måste stämna honom vänligare mot dig.

Fredrik Hur då?

Konstanza Säg någonting vackert om dina korstågsplaner.
(Påven kröner Fredrik med Karl den stores krona.)

Honorius Så här långt har du fått det som du ville, men sedan är det stopp, din idiot!

Fredrik Min fader glömmer mitt löfte om det heliga landet.

Honorius Ingen dåre i Vatikanen tror mera att du någonsin åker dit. Du vill ju bara ha makt.

Fredrik I augusti nästa år lovar jag att inleda det sjätte korståget.

Honorius Om du gör det är alla dina synder förlåtna.
(ger honom kejsarsvärdet. Fredrik höjer och sänker det tre gånger.)

Fredrik Nu är jag kyrkans högsta beskyddare i denna världen.
(Påven ger honom spiran och äpplet.)

Honorius Och här är symbolerna för din makt över hela världen. Må du bara se upp för hur du går omkring med dem!

Fredrik Helige fader, min drottning väntar på att bli krönt.

Honorius Ja, nu är det hennes tur.
(Även hon krönes med krona. Allhelgonalitanian börjar. Kejsaren lägger av sig purpurn och tar på sig den prästerliga alban och dalmatikan för att ministrera vid påvens sida.)

Minns att du har lovat stödja kriget mot kättarna.

Fredrik Helige fader, avfällingar från kyrkan är det samma som rebeller mot staten. Men judar och muslimer, som aldrig varit kristna, får ej förföljas som kättare.

Honorius Gör vad du vill med dem i Sicilien. Men alla katarer och patarener måste utrotas! Vi kan inte låta dem söndra kyrkan!

Fredrik Fader, gör med dem vad du vill i kyrkan. Men utanför kyrkan går de fria.

Honorius Du är omöjlig!

Fredrik Nej, jag försöker vara rättvis och tolerant.

Honorius Man kan inte vara båda.

Fredrik Man kan försöka.

Honorius Tokstolle! (De knäböjer. Gudstjänsten tar sin början.)

Akt II Scen 1. Hovet i Palermo.

Fredrik Nå, vad nytt från våra hjältar i Egypten? Vad säger påven nu om våra tappra riddare, som inte ens behövde mig för att få ordning på ett riktigt korståg och ett lyckat slutfört sådant efter alla påvens fiaskon? Ingen helig munk predikade vårt korståg, jag tog själv allt ansvar för dess genomförande, och jag behövde inte ens närvara själv. Vad säger nu korsriddarhärens hjältar om det framgångsrika resultatet?

juden (böjer knä) Var nådig, o kejsare, konung av bägge Sicilierna! Riddarna kommer med mindre behagliga nyheter.

Fredrik Hur är det möjligt?

juden Här kommer Berard, ärkebiskopen, hans excellens av Palermo.

Berard Min son, påven anser sig ha stora skäl till att vara grymt missnöjd med dig.

Fredrik Ut med språket, min trogne Berard!

Berard Amiralen av Malta kom fram till Egypten för sent. Alla korsriddarna hade kapitulerat. Damiette är på nytt i muslimernas händer. Och påven ger dig hela skulden som icke själv medföljde såsom du lovat på korståget.

Fredrik Menar han då att jag kan vara överallt samtidigt? Fattar han inte att jag måste avsluta inbördeskrigen i mitt eget land först?

Roffred av Benevento Tyvärr tager påven ej hänsyn till realiteter.

Fredrik Där sade du sant.

kardinalen Även påven har rätt, dock, och hans makt är större än kejsarens. Han menar korståget vara väsentligare än politiska småaktigheter på landsbygden av det groteskt efterblivna Sicilien. Må kejsaren först av allt uppfylla sina förpliktelser såsom han lovat. Därefter kan han sedan gräva sig ner i Siciliens moras.

Fredrik Ni är romare, herr kardinal, och som sådan är det lika bra att ni lär er att ej förolämpa Sicilien genast.

kardinalen Hans helighet har all respekt för sin kejsare och för Siciliens kristna men finner att kejsaren daltar för mycket med allt löst patrasck på Sicilien som kallar sig judar och muhammedaner.

Fredrik Min vän, jag gör bara min plikt. Genom sådanas grymhet och intolerans som de dumbommar vilka du representerar med din exemplariska okunnighet har i många decennier araberna här på ön tvingats till laglöshet varunder de sett sig tvungna att terrorisera befolkningen för att alls själva förmå överleva. Det är rena vanvettet att grymt förfölja en minoritet för dess tros skull så att denna minoritet tvingas till oavbruten kriminalitet till förbannelse för hela landet. Och den meningslösa förbannelsen är ni allena i kyrkan med all dess okunnighet skyldiga till. För att ni gett mig sådana huvudbryn endast har jag blivit hindrad från att dra i korståg. Sicilien råkar att vara mitt land, och jag råkar själv vara dess konung. Det är därför min första plikt att förrän jag gör någonting annat få ordning i mitt eget land. Innan jag kan uträtta det minsta för världen så måste jag först sopa rent för min egen dörr.

kardinalen Judar och muhammedaner kan aldrig bli rena om man icke tvångsdöper dem.

Fredrik Att tvångsdöpa dem är bästa sättet att få dem att kacka i kyrkan, som om den ej redan var gödslad tillräckligt av maktmissbruk.

kardinalen Kejsaren är hög i korken nog att våga häda. Man brukar bli bannlyst för sådant.

Fredrik Kom du inte och blanda dig i min fredspolitik! Jag har lovat ett korståg, och påven skall få det. Jag skall giva honom Jerusalem efter att jag själv som konung därav ridit in i den heliga staden förutan att krig ens behövt förekomma. Men först måste jag ge araberna trosfrihet, trygghet och egendom här i mitt land, ty det är jag dem skyldig emedan din kyrka berövat dem allt deras människovärde. När judarna och islamiterna blivit tillfreds med mig här på Sicilien, då skall jag lägga Jerusalem och Orienten för påvens och er kyrkas fötter och det vare sig ni är värda en så långt mer civiliserad värld eller ni ej ens är värda en sten från dess heliga öknar.

Berard Min son, skymfa inte i onödan kyrkan.

Fredrik Jag skymfar den inte. Jag talar blott sanning inför den, och om jag förtiger den ljuger jag, och då är jag ej en rättvisans furste.

kardinalen Tyvärr är den helige fadern för svag för den självsvåldige och högmodige kejsaren för att ta i med de hårdhandskar som en dag kommer att krävas. Honorius den tredje är alltför timid för att straffa en kättersk och svekfull beräknande maktgalen slyngel för hans fräcka later. Men rättmätigt straff kan ej utebli i all oändlighet.

Fredrik Ers excellens, ni har dräglat och kackat tillräckligt här hemma hos mig i Palermo. Gå hem med er nu till er påve i Rom och befläcka er vidare där var ert sätt kanske uppskattas mera. Men här vill vi hålla oss rena.

kardinalen Glöm ej, unge man, att du själv sanktionerat den heliga inkquisitionen!

Fredrik Mot brottslingar, ja, men ej mot trogna judar och muhammedaner vars enda brott är att de fötts i en religion som långt före den kristna bekände sin tro till den ende och evige Guden.

kardinalen Muslimerna är kristenhetens dödsfiender!

Fredrik Ja, om man är så dum att man förföljer dem. Gör dem till vänner, och de blir som vänner långt bättre än några skenheliga kristna kan vara.

kardinalen Hur kan ni alls stå här och finna er i att åhöra hans fasliga hädelser!

Roffred Ers excellens, vi är vana.

Landulf av Aquino Vi tjänar vår kejsare såsom jurister allenast och hyllar hans nit för att bygga en rättsstat.

Hermann av Salza Vi kan icke döma vår kejsare för att han menar väl även med sina mest vågade ord.

kardinalen Jag kan lova er att han blir bannlyst!

Hermann Av vem? Är ni påve som vet det så säkert? Vi trodde Honorius den tredje var påve fortfarande, som mer än ni gjort sig känd för en sann påvlig visdom.

kardinalen Hans helighet skall nog få veta att hans älsklingskejsare ej vill uppfylla sitt löfte att dra ut i korståg!

Fredrik Min herr kardinal, om ni far till Rom med slika lögner blir ni aldrig trodd. Det finns andra budbärare som vi kan skicka än ni.

kardinalen Min kollega, min käre Berard, tala då den där slyngeln till rätta förrän han gör bort sig och skaffar sig mera problem i bannlysningsväg än vad all världens mest påvliga absolutioner kan rentvå ett helgon från!

Fredrik Jag tror att det är mest helgon som blir exkommunikationsvapnets offer, som påvarna tar till allenast av feighet.

kardinalen Nu hädar han åter!

Berard (till Fredrik) Gör ej saken värre, min son.

Fredrik Med så inkompetenta och barnsliga skränföckar i kyrkans tjänst kan ej saken bli värre, min fader.

kardinalen Du anklagar mig, ärkebiskopen Hugo av Ostia, för inkompetens?

Fredrik Du är blott en lakej. Du har ingen personlighet. Ingen kan ta dig på allvar. Personlighet får man av kunskap och bildning. Ju mera begränsat ens synsätt är genom karriärorienterad och ensidig bildning, dess skralare blir man som mänska och desto mer maktlös som auktoritet och personlighet. Ni kyrkans tjänare är alla trängda i hörnet såsom i en fälla av konstgjorda och onaturliga dogmer som omvandlat kyrkan från religion till ett fängelse för blott osaliga själar.

Berard Nu räcker det, gosse!

Fredrik Nåväl, kardinal, jag skall tiga tills vi ses härnäst, vilket nog aldrig sker, ty jag kommer ej någonsin mera till Rom, och ni själv skall ej mer vara välkommen här i Palermo. Ni är ju ej rumsren.

kardinalen (bugar sig) Jag ber att få avlägsna mig. (*går*)

Berard Du har retat en farlig eunuck, min son.

Fredrik Sådana är endast till för att retas.

Berard Du känner ej dominikansläktet. De kan ha dolkar i ärmen lömskt infällda i crucifix, som de kan stöta ner en med bakifrån och anonymt.

Fredrik Fader, får jag som kejsare frukta ens för en som mördar mig bakifrån för kyrkans hemliga räkning? Om kyrkan själv gör sig till min värsta fiende, och i så fall skulle hon ensam bli mig totalt övermäktig, så skulle jag därmed blott tvingas till att frukta kyrkan minst av alla tänkbara fiender.

Berard Jag är ej orolig för dig, min son, men du har en familj och en värld att försörja.

Scen 2. Ferentino, våren 1223.

Hermann Försök nu vara resonlig, Fredrik. Jag har lyckats föra det så här långt, och påven har ännu inte bannlyst dig. Så länge han inte har gjort det finns det hopp. Försök nu att inte förolämpa honom när ni äntligen får en möjlighet till försoning.

Fredrik Du begär det omöjliga, Hermann.

Hermann För en kristen är ingenting omöjligt och inte ens det omöjliga.

Fredrik Det är påven som inte är kristen.

Hermann Han säger det samma om dig. Ord står mot ord, men han råkar vara den högsta representanten för den etablerade kristenheten. Du måste lyssna på honom.

Fredrik Nåväl, jag ska försöka blidka honom.

Hermann Det ligger i bådas ert intresse. Jag försäkrar dig, att utan varandra är ni båda förlorade.

Fredrik Det kan diskuteras. Jag och världen skulle klara oss bättre utan påvedömet, då detta endast består av korrumperad andlighet som usurperat makten.

Hermann Det är just sådant du inte får säga till hans helighet.

Fredrik Det är just det som är orättvist, ty som påve får han säga vad som helst till mig.

Hermann Var nu inte barnslig. Glöm för en gångs skull bort din odrägliga ungdom.

Fredrik Hur skulle jag kunna det när hela världen ständigt påminner mig om den med sin avundsjuka?

kardinalen (inträder) Hans helighet Honorius den tredje. (*Hermann reser sig upp, Fredrik även men mera motvilligt.*)

Honorius (inträder) Jaså, där är du, din ohängda ärkeskäl! Jag borde ha bannlyst dig för länge sen! Om jag inte har gjort det så beror det endast på den gode Hermann von Salza här. Fan vet vad du har gjort för att förtjäna en så god rådgivare och skicklig diplomat!

Fredrik Gud älskar mig, fader.

Honorius Det har jag all anledning att tvivla på. Nå, till saken! Låt oss få det undanstökat! (*sätter sig. Alla de andra följer exemplet.*) Du har inget val, Fredrik. Von Salzars plan är det enda som kan rädda dig från bannlysning, som antagligen kommer att drabba dig ändå, så omöjlig som du är.

Fredrik Om den helige faderns bannlysning är oundviklig, varför då diskutera saken vidare? Vad har vi då att prata om?

Honorius Planen är konstruktiv, Fredrik. Den är konstruktiv för dig och mig och för hela kristenheten.

Fredrik Men flickan är ju bara ett barn. Inte kan jag ju föra ett barn till altaret. Jag kunde ha varit hennes pappa. Aldrig har systemet med politiska äktenskap framstått som mera vedervärdigt inför mina ögon.

Honorius Du har inget val, Fredrik. Redogör för situationen, Hermann.

Hermann Den helige fadern menar, Fredrik, att du genom den unga Isabella får titeln konung av Jerusalem gratis, ty hennes mor är direkt arvtagerska till titeln efter Gottfrid av Bouillon. Sedan är det bara för dig att segla ut och hämta ditt kungarike och samtidigt försäkra Jerusalem åt kristenheten, som du ju lovat göra för länge sedan.

Fredrik Har då flickan själv ingenting att säga till om?

Honorius Hela kristenheten med mig i spetsen ställer upp till försvaret av hennes titlar. Alltså har hon ingenting att säga till om.

Fredrik Men hon vill kanske inte lämna Syrien?

Honorius Vad vet du om det?

Fredrik Låt oss säga att vi hämtar henne hit och att jag äktar henne. Jag kan inte ligga med en trettonårig flicka. Hon får då leva ensam som i ett kloster. Hon skulle dö av ledsnad innan hon fyllt sjuutton, och det enda sätt på vilket hon skulle erfara mig som äkta man vore att jag skulle bedraga henne. Min första fru gick i graven av harm över mina älskarinnor. Vill ni även att jag ska ta livet av nummer två?

Honorius Ge dina älskarinnor för fan i våld! Du behöver dem inte! Din egen rådgivare i privatlivet råder dig att aldrig ha samlag mer än en gång i veckan. Ändå har du skaffat dig världens största harem! Och unga kejsarinnor blir snabbare könsmogna än vanliga dödliga kvinnor.

Fredrik Vad vet den helige fadern om kvinnor?

Honorius Allt! För resten har du inget val. Genom henne får du Jerusalem gratis. Det är ditt livs mest lysande tillfälle. Om du tackar nej är du en idiot, det är du för resten redan förut, och då blir du bannlyst för resten av evigheten.

Hermann Du har faktiskt inget val, Fredrik.

Fredrik Kyrkan kräver alltså av mig att jag ska offra en ung flickas liv för att kyrkan ska få sitt Jerusalem.

Honorius Nej, du ska inte offra hennes liv. Tvärtom. Genom dig och ditt offer får hon evigt liv.

Fredrik Vill hon ha det då?

Honorius Vad menar du?

Fredrik Din taktik, helige fader, är den samma som hos en gatumånglares som vill tvinga på oskyldiga kunder vad de inte vill ha och som sedan tar betalt av dem med våld. Sådant har vi nog av i avlatshandeln.

Hermann Ta det lugnt, Fredrik!

Honorius Välj själv. Äktenskap, eller bannlysning för evigt av hela din familj.

Fredrik Ni drar er då inte för att hota mina barn?

Honorius Med en bannlyst fader blir dina barn värdelösa.

Fredrik Det är utpressning!

Honorius Nej, min son, det är en oundgänglighet för din egen salighet.

Fredrik (till Hermann) Och sådant ber du mig att lyssna snällt på, tiga inför och svälja.

Hermann Tänk på saken, Fredrik. Hans helighet menar tyvärr allvar.

Fredrik Nåväl, helige fader, du skall få ditt Jerusalem, och kyrkan skall få sin Ifigenia offrad på dess helighets altare i äktenskap med mig, vilket för en ung flicka är liktydigt med döden. Världen och kyrkan skall få se henne gråta, världen skall tycka synd om henne, och en dag skall kyrkan få betala skulden för hennes och för världens olycka.

Honorius Vad du än säger, Fredrik, så skall allt vara dig förlåtet, om du bara någon gång äntligen drar ut på ditt korståg!

Fredrik Ske Guds vilja, helige fader, icke allenast din.

Hermann Amen.

Scen 3. Kejsarinnan Isabellas barnsäng.

Fredrik Hur mår du, min kära?

Isabella Det gör inte ont nu. Det gör aldrig ont när du är vid min sida. Men jag har knappt sett dig alltsedan vi gifte oss. Därför har jag tynat bort, så att det nästan ingenting återstår av mig.

Fredrik Min hustru, du skall giva liv åt min son, åt arvtagaren till vår välordnade lyckliga framtida värld.

Isabella Hur vet du att den skall bli lycklig? Hur kan jag väl tro att det kan finnas lycka i världen när jag bara lider och känner olidliga plågor? O kejsare, du skulle aldrig ha hämtat mig bort från mitt hem i mitt älskade Syrien.

Fredrik Påven själv krävde det.

Isabella Och vad har den gamla gubben för makt över dig, världens kejsare? Allt vad du någonsin sagt till mig har luktat falskhet och bedrägeri. Jag tror aldrig att du menat allvar med att du har älskat mig. Redan vår bröllopsnatt tillbringade du tillsammans med en av mitt hemlands slavinnor.

Fredrik Du var bara fjorton år gammal. Jag ville blott skona dig.

Isabella Och varför gjorde du då mig med barn, om du önskade skona mig?

Fredrik Jag gav dig kärlek allenast.

Isabella Den kärleken gjorde blott ont och gav mig bara smärta. Två år var vi gifta, och under de åren har du sett mig kanske tre gånger. För sakens skull gjorde du sedan mig havande, men denna akt var blott inseglet på vårt misslyckade äktenskap. Jag blev en änka när jag fördes bort från mitt hem, och nu, sexton år gammal, dör jag redan gammal.

Fredrik Min hustru, du får icke dö.

Isabella Jag skall lämna dig genast när jag gjort min plikt och fött fram din herr son, som skall bli din herr arvtagare, för vars skull du fann mig lämplig att bli ditt offer. Min make, jag är blott en puppa för dig, en maskin för framfödandet av världens framtida kejsare. Mera har jag aldrig varit för dig. När jag fött honom kan jag bli fri genom döden.

Fredrik Du får icke dö, lilla flicka.

Isabella Det gör jag precis som jag vill! Ge dig av nu! Jag känner hur barnet vill tvinga sig ut!

livläkaren Hans nåd torde nu lämna sin hustru i fred. Det är klart att förlossningen börjat.

Fredrik Tag väl hand om henne och barnet. (*går ut från rummet, som tillsluts bakom honom.*)

Jag ville ej gifta mig med henne, jag ville aldrig bli plågåre åt ett försvarslöst och ömtåligt flickebarn, men alla tvingade på mig den uppgiften, och jag blev tvungen att spela en roll som ej alls var förenlig med mig: barnaskändarens. Påven är nöjd nu, ty genom min barnafru har jag belastats med titeln Jerusalems konung, och nästa steg blir att jag räddar Jerusalem från islamiternas grova förtryck, vilket påven naturligtvis även skall tvinga mig till, så att han skall få nöjet att bli Orientens förtryckardiktator i stället. De kristna förtrycker muslimerna sedan i stället för motsatsen tills lyckan svänger igen till muslimernas förmån. Ej någon har rätt, ty alla förtrycker varandra, och ingen bestrider den helige faderns förmätna absurda naturvidriga anspråk på monopol när det gäller Gud Fader och hur han skall dyrkas. Men jag känner väl både skurkaktigheten i kristen, muslimsk och i judisk förklädnad och vet att den är lika skurkaktig i alla dessa tre former, och kanske att jag därigenom kan spela dem ut mot varandra. Den helige fadern förtjänar att en gång för alla bli schackad ur brädet. (*Läkaren kommer.*)

Vad är det?

läkaren Ers nåde, ni har fått en son.

Fredrik Tack och lov, pris och ära, och heder åt Gud, och på jorden frid åt alla människor! Alltså är mitt kejsardöme försäkrat! Må all världen glädjas! Men varför, herr doktor, är ni då så dyster?

läkaren Ers nåde, er spröda gemål var för ung för att tåla förlossningens påfrestningar.

Fredrik Det betyder?

läkaren Hon finns icke mer. Men hon gav er en son. (*går*)

Fredrik Skall jag då endast få vara en änglamakare åt mina drottningar? Detta tär djupt på mitt samvete. Vad kan det bli för gott av mina barn om de aldrig får uppleva sina välsignade enda naturliga mödrar? Det är såsom de med att dö endast gav mig förbannelser i arv åt sina från början totalt övergivna små barn.

läkaren Det är bara att äkta en ny kejsarinna.

Fredrik Ni får det att låta så enkelt. För mig var ej äktenskap blott en tom formalitet.

läkaren Likväl föredrog ni alltid era mätresser.

Fredrik Ja, jag föredrog alltid lösa förbindelser som aldrig skulle riskera att bli fult befläckade av äktenskapets urholkade tomhet av formalitet. Ni kan icke förvägra mig friheten till att ha tillgång till de båda alternativen.

läkaren Nej, det kan ej ens själva påven förvägra er.

Fredrik Tack. Låt oss då gå att smärtsamt ta avsked, begrava och sörja min avlidna hustru, den unga välsignade modern till världens och framtidens kejsare.

en tjänare (inkommer) Herre, förlåt att jag stör. En munk söker er.

Fredrik Gör han? Är det kanske självaste begravningsentreprenören nu redan?

tjänaren Jag tror, herre, snarare att han är något av motsatsen.

Fredrik Vad är det då för en munk?

tjänaren Det är en enkel tiggaremunk.

Fredrik Då är jag inte hemma.

Franciscus (inkommer) Det är ni visst, eders kejslerlighet, lika mycket som broder sultanen var hemma i Kairo.

Fredrik Och vem har jag äran att tala med?

Franciscus Broder Franciscus, till er underdåniga tjänst.

Fredrik Jaså, den spelevinken, som trodde han kunde omvända sultanen.

Franciscus Jag träffade honom, och han är min broder precis liksom ni. Och jag tänkte, att eftersom jag hade träffat sultanen, så kunde jag lika bra på återresan försöka få prata med kejsaren också.

Fredrik Och det har du lyckats med. Men du har kommit i en ganska olämplig stund.

Franciscus På vad sätt?

Fredrik Min gemål har just avlidit efter att ha givit liv åt en son.

Franciscus Kejsarinnan är död? Och var det inte redan den andra i ordningen?

Fredrik Jo.

Franciscus Jag beklagar er verkligen. Vad kan jag göra för er?

Fredrik Det bör du veta själv. Du är den som är helig av oss. Vi är varandras motsatser. Du står för allt som är fattigt och anspråkslöst medan jag representerar all makt och all rikedom.

Franciscus Jag tror nog det är tvärtom.

Fredrik Hur förklarar du det? Du har ju ej ens några skor att ta på dig.

Franciscus Min broder och vän, jag är lycklig och enkel och äger all världen och hela naturen. Men allt vad du äger och representerar, all härlighet, makt och den kejsarfamilj som du förestår skall allt förblekna och gå dig ur händer.

Fredrik Det säger du bara för att du är avundsjuk.

Franciscus Nej, store herre, det säger du själv för att du själv är avundsjuk. Jag äger ingen familj, men jag har världens kanske mest lyckliga bröder omkringspridda i hela världen.

Fredrik Ja, fattiga tiggande bröder, som du själv, din trashank.

Franciscus Nej, icke blott människobröder, men solen är även min bror liksom månen och stjärnorna, vinden och fåglarna, blommorna och alla djuren och allt vilt naturligt liv i universum, och det är långt mer än vad som ryms i ditt av krig uppfyllda och strängt begränsade rike.

Fredrik Du är filosof och poet. Du är välkommen hem till mitt hov i Palermo.

Franciscus Tyvärr har jag inte långt kvar. Vi ses nog närmast i nästa värld.

Fredrik Är du sjuk?

Franciscus Bara döende. Det går så småningom över.

Fredrik Min broder, kom hem till mitt hov. Jag skall öppna mitt land för din orden.

Franciscus Tack, broder, men påvens beskydd är allt vad jag behöver, och det har jag redan. Jag har vunnit världen för mig med min fattigdom, men, broder, jag ser att du skall förlora din med all din rikedom. Dina barn blir icke lyckliga.

Fredrik Hur skall jag undvika det?

Franciscus Lämna allt och följ mig.

Fredrik Det är omöjligt. Jag är ansvarig för världen.

Franciscus Nej, Gud är ansvarig för världen, och han skall ej svika den för att du gör det. Mitt råd är att du lämnar din falska roll, som du spelar och det till och med ofrivilligt, och följer i stället din lycka som du blott kan finna hos mig.

Fredrik Jag skall tänka på saken, men jag tror att vi först och främst måste följa vårt öde.

Franciscus Man undviker ödet om man blott kan avstå från världen.

Fredrik Du är mig för vis. Och så vis du är vet du väl att den som en gång har världen ej någonsin kan tvingas avstå från den utom endast med våld.

Franciscus Jag beklagar dig och ditt olyckliga öde, du största mest lyckliga kejsare någonsin.

Fredrik Du är alldeles för paradoxal. Men jag skall alltid tänka på vad du kan mena.

Franciscus En dag blir du min, men då är det för sent.

Fredrik Det är bra. Låt mig sörja min hustru nu.

Franciscus Tack, broder, för att jag ändå fick träffa dig.

Fredrik Det var så litet.

Franciscus Farväl.

Fredrik Farväl, lille broder. (*Franciscus går.*) Jag tror vid min själ att jag för första och sista gången i livet fått träffa en mänska som faktiskt var lycklig. Och samtidigt känns det som om jag sett den mänskan förut, ja, som om han alltid levt nära mig och funnits här vid min sida. Vad kan det bero på? (*blir inte klok på problemet, skakar på huvudet och går. Vid utgången stöter han ihop med Berard.*)

Min fader, er skugga förmörkar mitt liv med sin bleka och dystra fatalt olycksbådande min. Kommer ni ifrån graven?

Berard Ja, nästan, min son.

Fredrik Vem har då dött förutom min hustru?

Berard Den helige fadern.

Fredrik Honorius?

Berard Han dog som han levde en hederlig man med blott välmening på sitt program.

Fredrik Ni har någonting värre att komma med, att döma efter er nuna.

Berard Ja. Hugo av Ostia är vald till ny påve.

Fredrik Då är jag förlorad.

Berard Tyvärr, min son, kunde ni inte ha fått någon bittrare fiende i Vatikanen än den gamle helt omedgörlige maktlystne praktskrytfanatikern.

Fredrik Vad är hans titel som påve?

Berard Gregorius den nionde.

Fredrik Ämnar han då som Gregorius den sjunde bekämpa all kejsarlig makt intill döden?

Berard Ni är redan bannlyst.

Fredrik Han har varit snabb. Och vad ger han för anledning?

Berard Att ni har uppskjutit korståget i redan tolv år.

Fredrik Har jag ej haft anledning? Har jag ej samlat en flotta för att snarast ge mig iväg, och blev jag icke hindrad av sjukdom just som allt var klart? Och ger han mig ej lov att begrava min hustru?

Berard Han struntar i sådana saker. Ni har icke hållit ert löfte. Det räcker för honom. Att ni haft berättigad anledning kallar han en listig kejsares långsökta ursäkt.

Fredrik (slår upp dörrarna till sin döda hustrus dödssäng) Han är icke mänsklig.

Det kan han blott säga emedan han är eunuck och ej tar någon hänsyn till människolivets ohyggliga villkor! Jag säger er, fader, att denna välsignade kroppshydd, som icke mer härbärgerar det älskade liv som uppfyllde den, är mera värd för mig i all sin dödhet i evighet än hela er grymma kortsynta påves förbannade kyrka! För mig är den kyrkan ett ruttnande lik, medan detta kadaver, ett för kyrkans maktörst och fåfänga hänsynslöst offrat ungt jungfrubarn, en helig oskuld av en så hög renhet att icke dess like fanns i hela den så skenheliga skändliga nunnelivsinstitutionen, är mig mera kärt och väsentligt för min egen salighet än hela den dekadenta förbannade kyrkan med all dess sataniska praktlystnad,

världslighet, rovgirighet och omänskliga maktpolitik! Jag skall nog genomföra det korståg jag lovade utföra för tretton år sedan och så avtvätta den skändliga bannbullen med min personliga medfödda heder och ära, men aldrig mer kan kyrkan vänta sig att jag skall skona den eller förmå mig till att respektera den.

Berard Son, jag förstår din högt skriande sorg, men du måste dock leva förnuftigt och rädda din tron åt din framtid, din son och familj.

Fredrik Menar du att jag skulle fekt krypa för påven?

Berard Jag har sympati för din harm, ty jag känner minsann hur berättigad din vredes helighet är, men jag råder dig att hålla inne med den och ej visa den för hela världen i dåraktig skrytsamhet.

Fredrik Fader, jag ber er att hälsa hans helighet att han skall få sitt Jerusalem snart genom mig.

Berard Det är allt jag begär att få framföra.

Fredrik Fader, jag tackar er för er förståelse. Blott genom mänskliga andar som ni kan trots allt kyrkan fortsätta sin tvivelaktiga vandring mot en ständigt mörkare framtid.

Berard Min son, kyrkan har överlevat Roms fall flera gånger förut.

Fredrik Menar ni att den även skall rida ut mitt fall?

Berard Nej, men kyrkan har en märkvärdig förmåga att alltid förmå överleva sig själv.

Fredrik Däri är kyrkan mig överlägsen, ty jag är blott människa i all min kejslerlighet, och en människa kan nästan allt utom att överleva sig själv.

Berard Ja, där har du din svaga punkt som kyrkan saknar.

Fredrik Jag skall dock försöka. Om kyrkan själv väljer att vara min fiende skall jag bekämpa den kyrkan tills någon av oss har gått under.

Berard Min son, jag kan svårligen rekommendera ett initiativ till en sådan konflikt.

Fredrik Jag skall hämta det heliga landet åt påven. Därefter skall påven få avgöra fullkomligt själv hur han sedan vill ha det.

Berard (tar honom på axeln) Min son, Gud själv står på din sida.

Fredrik Det hoppas jag verkligen, ty annars har jag nog ej någon chans.

Scen 4. Vatikanen.

Gregorius IX i fullaste prakt.

Gregorius Nå, vad tyckte Rom om deras nya härligaste påves kröning?

en kardinal Rom förundrades, ers helighet, inför ett dylikt överväldigande praktfullt skådespel.

Gregorius Där fick de så de teg!

en annan kardinal Det undras mycket över att den helige Franciscus' salighets förklarare har visat sig så skrytsam med sin rikedom.

Gregorius Får jag då inte visa vad jag går för? Är ej Rom all världens hjärta för all rikedom, allt överflöd, all generositet och välstånd? Kan du inte säga något mera positivt, min kardinal, så håll då hellre käften!

kardinal 1 Hela världen är förstummad redan inför kyrkans nye herdes oerhörda storhet, makt och härlighet, måhända mer än inför Stupor Mundis.

Gregorius Det var just min avsikt. Kejsaren skall veta hut och krossas och förödmjukas på det att endast kyrkan må ha röst och inflytande över världen.

kardinal 2 Apropå den saken har det kommit en delegation från kejsaren i Akkon som begär befrielse från bannet med anledning av det nu pågående korståget i det heliga landet.

Gregorius Har han redan erövrat Jerusalem då, om han vågar be om vår förlåtelse?

kardinal 2 Han låter hälsa att han kommer att intåga i Jerusalem som konung inom kort.

Gregorius Hans övermod är utan gräns. Hur tror han att han skall ha någon framgång? Alla före honom har misslyckats. Hans armé är mindre än hans sämsta föregångares. Har han ens tjugotusen man?

kardinal 2 Han har väl tio tusen ungefär.

Gregorius Där ser du! Dessutom så är han hopplöst bannlyst. Han har alla Tempelriddarna och Johanniterriddarna emot sig, och de är de enda kristna som är etablerade i landet. Om de stänger portarna för honom, intrigerar mot hans planer och predikar mot hans sak så har han ingen chans. Han kommer krypande tillbaka till Europa efter några år som tiggare och lika bannlyst som han for, ty han skall aldrig erövra Jerusalem. Och hans för oss så farliga politiska inflytande skall vara knäckt för alltid.

kardinal 2 Hans delegation ber ändå om audiens, och de vet mer än vi.

Gregorius Hur länge har de väntat?

kardinal 2 Fyra dagar.

Gregorius Låt de vänta tills de ruttar.

(en kardinal kommer instörtande)

Och vad går det åt dig, hysteriske och panikslagne drummel?

kardinal 3 Ers helighet, Rom är i uppror!

Gregorius Varför det?

kardinal 3 De har fått veta att ni bannlyst kejsaren!

Gregorius Och vad är det väl för en förevändning till ett uppror? Är ej påvar till för att bannlysa kejsare? Det borde ju ha gjorts för länge sedan mot den där alldeles för omänskligt kloke översittaren!

kardinal 3 Ers helighet, ni måste lämna staden under några dagar tills den vreda massan lugnat sig.

Gregorius Tror du att jag är rädd?

kardinal 3 Ers helighet, jag ber er själv att undersöka saken. Öppna ett av era fönster, lyssna, och se själv vad som där ute pågår.

Gregorius (går mot ett fönster) Rom är alltid oregerligt, har så alltid varit och skall alltid så förbli, men mot påven vågar aldrig någon romare det minsta. *(öppnar fönstret och får genast en stor ruttet frukt kastad i ansiktet. Gregorius drar sig tillbaka.)*

Du har rätt. Det här är något annat. Låt oss lämna staden tills de lugnat sig en aning. *(torkar ansiktet)* De är vreda för att ha förlorat kejsaren, men de går aldrig med på att få leva utan både kejsare och påve! *(går bestämt ut i vredesmod. De andra följer efter medan de utbyter blickar med varandra.)*

Scen 5. Hos sultanen i Jerusalem.

Malik-al-Kamil Vad kan vi mer begära? Här är tecknet för vandalernas totala vanliga hopplösa barbari! De kommer hit beväpnade till tänderna för att förslava folk och länder som de ej vet något om, och de kan inte ens försörja sig! Följaktligen utplundrar de vår landsbygd, mördar våra bönder, våldtar deras kvinnor och blott bränner och förstör i meningslöst och outgrundligt vanvett. Dessa galningar som tjänar korset och som gör allt vad de gör i våldets religions namn, vars primära lagar verkar vara "allt är tillåtet" och "ändamålet helgar medlen", har ej något annat här att hämta än sin egen undergång och död. De dårarna förtjänar blott att utrotas till sista man.

Fahr-ed-Din Malik-al-Kamil, store herre, kejsaren av Europa är din vän. Han är förbunden med dig genom sina oerhörda gåvor och sitt stöd till dig i kampen mot din vilde och härsklystne broder av Damaskus.

Malik-al-Kamil Malik-al-Moazzim finns ej mera. Han är död, och jag har utan hjälp från någon europé erövrat Nablus och Jerusalem från hans omyndige och svage son sultanen av Damaskus.

Fahr-ed-Din Men jag råkar känna till att er belägring av Damaskus varit utan resultat.

Malik-al-Kamil Och skulle då er kejsare riskera sitt anseende i Europa med att i förbund med en muhammedansk sultan dra ut i krig mot Syriens mäktiga Damaskus?

Fahr-ed-Din Han har icke något anseende i Europa att ta hänsyn till. Jag råkar veta att han av sin påve blivit bannlyst.

Malik-al-Kamil Det var intressant. Då är han alltså här i landsflykt och i sökan efter vänner.

Fahr-ed-Din Kanske det.

Malik-al-Kamil Men varför låter han då sina riddare grymt plundra och ofreda vår civilbefolkning?

Fahr-ed-Din Han har strängt befallt att allt rov taget under plundringar skall återställas. Och själv giver han er en personlig gåva.

Malik-al-Kamil Och vad då?

Fahr-ed-Din (ger tecken åt en page som kommer in med kejsarens hjälm, pansar och svärd.)

Han lämnar er i pant sin rustning, sina vapen och sin hjälm som insegel på sina fredliga förhoppningar, och dessa giver han i era egna händer som bevis på sitt personliga förtroende, sin komplimang och sin beundran.

Malik-al-Kamil Detta blir då ständigt intressantare. Vad föreslår vår broder från Sicilien, som där har hjälpt så många saracener till ett mänskovärdigt liv?

Fahr-ed-Din Han föreslår att han får kusten fram till Jaffa samt Jerusalem och Betlehem och Nasaret med landet runt omkring på villkor att ej någon enda islamit skall lida någon skada.

Malik-al-Kamil Ja, hans tolerans är välbekant i hela den islamska världen. Dessutom är han en lärd poet och filosof som sätter vetenskapen högt. Han är vår jämbördige broder. Jag tror nog att vi kan lita på hans ord. Men den muslimska delen av Jerusalem med klippsmoskén och Haram-es-Sharif, de heliga kvarteren, måste vi få lov att hålla kvar för alla islamiters räkning.

Fahr-ed-Din Han är ej så dum att han ej inser detta vara synnerligen viktigt för er religion. Då kan jag alltså meddela den tolerante kejsaren att ni ger honom kusten och Jerusalem med Nasaret och Betlehem?

Malik-al-Kamil Fördraget måste noggrant formuleras och bevittnas av de mest pålitliga tänkbara vittnen.

Fahr-ed-Din Givetvis.

Malik-al-Kamil (kallar visiren) Visir, se till att vår vän kejsaren får dubbelt så frikostiga och värdefulla gåvor som vi själva fått av honom.

visiren Ja, o härligaste härskare.

Malik-al-Kamil Då hoppas jag blott på min kloke broders hjälp emot min oduglige brorson i Damaskus.

Fahr-ed-Din Det kan utan vidare sultanen räkna med.

Malik-al-Kamil Då är jag nöjd. Då har vår heliga arabvärld sluppit billigt undan denna gång. Jag har ej råd med blodiga onödiga korsfararkrig när jag har bråk inom min egen släkt. Och kejsar Fredrik är en hederlig och vis man som är väl bekant med vår mentalitet och religion. Med honom kan man utan risker samarbeta. Och när han har lämnat denna del av världen kan vi återta i lugn och ro de kristna städerna.

Fahr-ed-Din Han önskar endast fåfången att en gång få dra in som konung av Jerusalem i denna stad.

Malik-al-Kamil Jag gissar att det är för att beveka den omöjliga fanatikern i Rom.

Fahr-ed-Din Ja, endast därför kom vår tolerante broder hela vägen hit.

Malik-al-Kamil Då kan vi hjälpa honom utan risk. Låt honom få Jerusalem och vad han än begär. Vi kommer då att få problem med alla islams hövdingar, men jag skall tala dem till rätta. Denna komedi är ganska tillfredsställande.

Fahr-ed-Din Det tycker även kejsaren.

Malik-al-Kamil En lycklig stjärna har tillskickat oss en kristen korstågsledare som kommer som en broder av vår egen religion med endast fred och skådespel. Jag önskar blott att alla krigiska odrägliga och dumma kristna militanta busar därav kunde få ordentligt långa ansikten.

Fahr-ed-Din Det hoppas även både jag och kejsar Fredrik.

Malik-al-Kamil Diplomatische emir, ni har gjort mig på gott humör. Jag önskar blott att jag fick ha en festbankett med er originelle kristne kejsare så snart som möjligt.

Fahr-ed-Din Det skall bli mig ett sant nöje att få framföra den önskan från er själv till honom. *(de dricker te tillsammans. Ridå.)*

Akt III Scen 1. Den heliga gravens kyrka i Jerusalem.

(Afton. Kyrkan är full av pilgrimer med tända ljus. I en tyst procession åtföljd av Hermann von Salza, Berard av Palermo och sina närmaste går Fredrik fram i en vit mantel till altaret, tar kronan som lagts fram därpå i sina händer och kröner sig själv. Därefter vänder han sig om.)

Fredrik Mina vänner, ni har hört att jag är bannlyst. Därför har jag ej kunnat vara med om någon mässa här i Jerusalem, därför finns här inga Tempelherrar eller Johanniterriddare ibland er, och därför har jag icke blivit krönt vid någon gudstjänst. Jag står här andligt naken framför er klädd i renhetens och enkelhetens vita mantel och är dock konung av Jerusalem. Min hustru ärvde titeln av sin moder efter Gottfrid av Bouillon, och som far till hennes son försäkrar jag mig om titeln för att kunna ge den vidare åt vår son. Som konung av Jerusalem sträcker jag ut handen till försoning mellan mig och alla människor och mellan alla folk i hela världen. Jerusalems högste och heligaste patriark Gerold har i påvens och i alla kristna kyrkors namn förbannat mig och förbjudit någon kristen att ha något med mig att göra. Jag tackar er, pilgrimer, för att ni ändå kommit hit. Påven lyste mig i bann för att jag i tolv år uppskjutit ett utlovat korståg till det heliga landet. Nu har jag givit honom Jerusalem, Betlehem, Nasaret och hela kusten och det utan att en enda strid har utkämpats. Det tog mig sex månader att genom fredliga underhandlingar komma så här långt, men nu är jag framme, och även om bannbullan alltjämt äger formell kraft så har påven ingen anledning längre att lysa mig i bann. Jag har kommit som en fridsfurste i Kristi och i konung Davids anda, och i deras namn och efterföljd återupprättar jag deras konungarike. Jag är utan vapenmakt men har lyckats ändå, det blir måhända blott en parentes i historien, vad som här har vunnits utan vapenmakt lär väl knappast kunna behållas ens med vapenmakt, men här äger ändå rum en demonstration inför evigheten. Freden är möjlig, en universell försoning är möjlig, och idag lever här i denna heliga stad judar, kristna och araber i fred med varandra. Min bön till er alla är: kom ihåg detta ögonblick, och låt det åtminstone stadfästas i era minnen som ett exempel för framtiden. Mera begär jag icke.

(vänder sig om och knäböjer inför altaret. Pilgrimerna uppstämmer en hymn till Den Heliga Gravens Kyrkas ära. Processionen sätter ånyo i gång och går ut. Alla pilgrimerna följer efter med sina tända ljus.)

Scen 2. Vatikanen.

Gregorius Nu är vi av med den där inbilske och självtillräcklige idioten till självsvåldig kejsare, som tror att han har monopol på hela världen. Han har dragit med en otillräcklig här mot Palestina, och där må han ruttna med sina araber. Jag slår vad om att han redan är förlorad, död, förrutnad och, om han har tur, begravnen. Sveg nu fram över Italien, härliga påvliga maktfullkomlighet, besätt den övermodige imperialistens alla fästningar och städer som så länge hotat Kyrkostaten, ta ifrån den odräglige gynnaren allt fastland från hans sicilianska rike, plundra Brindisi och befäst Bari, nu skall hela det gudomliga Italien bli allenast påvens oskiljbara egendom och arvedel, och ingen skall nu mer ifrågasätta påvens monopol och allmakt över hela världen!

kardinal 1 (inträder) Det har kommit färiska sändebud ifrån Jerusalem, ers helighet.

Gregorius Vad nytt?

kardinal 1 Som en normandisk kung har kejsar Fredrik krönt sig själv till konung av Jerusalem i själva helga Gravens Kyrka.

Gregorius Det kan inte vara sant! Det får han inte göra! Han kan ej som bannlyst delta i en gudstjänst!

kardinal 1 Han kröntes utan gudstjänst. Han har ej bevistat någon gudstjänst.

Gregorius (förfärad) Har han då besekrat islamiterna och intagit Jerusalem?

kardinal 1 Han fick Jerusalem samt Betlehem och Nasaret och hela kusten utan våld. Ej någon droppe blod blev spilld.

Gregorius Det låter som en saga. Hur bar han sig åt? Det verkar helt otroligt.

kardinal 1 Han fick underhandla i sex månader på diplomatisk väg, men sedan öppnades Jerusalems stadsportar utan tvång välkomnande för honom.

Gregorius Är han då en trollkonstnär, som slår blå dunster i araberna och helt förtrollar dem?

kardinal 2 Han kan arabiska. Och enligt patriarken av Jerusalem, den stränge Gerold, har han blivit själv muhammedan. Han umgås bara med araber, växlar ständigt gåvor med sultanen av Egypten, umgås med sultanen såsom med en broder, provar dennes harem och har skaffat sig ett eget harem, medan han föraktar sina egna heliga korsriddare. Och Gerolds vittnesbörd bekräftas av de respektabla Tempelriddarna och Johanniterna.

Gregorius Har då ej dessa lyckats undanröja Fredrik, som de lovade att göra på vår uttryckliga önskan?

kardinal 2 De har nog försökt, men varje gång har Fredrik blivit varnad av sultanen, som med sina spioner upptäckt ordensbrödernas försåt.

Gregorius Sultanen har då inte själv begagnat sig av möjligheten att ta kejsaren till fånga?

kardinal 2 Nej. I stället har han varnat kejsaren, ty han betraktar Fredrik som en broder i sin egen tro.

Gregorius Är Fredrik då muhammedan?

kardinal 1 Han har ej brutit mot en enda av katolska kyrkans lagar. Han har aldrig medverkat vid någon gudstjänst, och när han själv krönte sig så var det å sin döda hustrus vägnar för att skänka titeln åt sin son. Han krönte sig i konung Davids och i Kristi namn men utan gudstjänst eller någon reguljär ceremoni.

Gregorius Har han då tre ben och står med vart ben i varje religion?

kardinal 1 Det verkar så.

Gregorius Jag tror ej på vad ni berättar. Han är död, och därför börjar nu legenderna att spridas från hans sista färd. Han kan ej fredligt ha intågat i Jerusalem. Det vore alltför bra för att alls kunna vara sant.

kardinal 1 Det är vad sändebuden säger.

Gregorius Hur som helst så är han borta, och vi må i hans frånvaro genomföra vårt politiska program. Låt påvliga arméer översvämma hans italienska fastland. Han kan ej regera det ändå när han är borta, alltså måste påven göra det.

kardinal 1 Betänk en sak, ers helighet.

Gregorius Vad då?

kardinal 1 Om det är sant att han har blivit konung av Jerusalem så har han med våld eller utan genomfört sitt korståg, och i så fall måste kyrkan häva bannet.

Gregorius Det är riktigt, om han verkligen har erövrat Jerusalem. Men det har vi ej ännu några faktiska bevis för. Må han presentera sig för oss med konung Davids krona, och vi skall förlåta honom då. Till dess vi vet om han än är i livet eller död förblir han exkommunicerad.

kardinal 2 Ämnar ni då verkligen förlösa honom från hans bann om ryktet talar sant och han själv kommer levande tillbaka såsom konung av Jerusalem?

Gregorius Det måste jag, men så självsvådig, ung och ivrig som han är, han är ju bara trettiofem, så skaffar han sig nog i så fall snart en ny och mera svåravverkad exkommunicering.

Scen 3. Jerusalem. Sultanens palats.

Malik-al-Kamil Käre broder, var välkommen! Allt vad som är mitt är ditt. Jag har med hela hjärtat givit dig Jerusalem och allt du bett om, och jag gav dig gärna hela världen.

Fredrik Store filosofiske kollega, all din storsinnet och givmildhet och alla dina oerhörda gåvor, som alltsedan jag kom som objuden gäst hit till ditt land har överväldigat min själ, är dock ett intet i jämförelse med den gränslösa glädje som jag känner när jag nu till slut får träffa dig personligen.

Malik Min vän, du är i din värld en mer mäktig och betydande sultan än jag. I jämförelse med din ställning är min egen som en tjänares, och mitt livs största ära är att här få tjäna dig.

Fredrik Du överträffar mig i värtaliga komplimanger. Jag behärskar visserligen ditt välsignade ordrika modersmål men ej så bra som du. Mest därför räcker icke mina komplimanger lika mycket till som dina, men jag lovar dig att mina tankar rymmer oceanens hela djup av tillgiven beundran för ditt höga föredöme som en exemplarisk storebror för mig.

Malik (skrattar) Min vän, jag tror att vi ej ytterligare behöver buga oss med smicker för varandra för att väl förstå varandra. Låt oss talas vid som gamla vänner, ty det är vi ju och inget annat. Tjänare! Här tarvas mat! (*klappar i händerna. En festmåltid framdukas.*)

Nå, min broder, säg mig nu, hur känns det att ha blivit konung av historiens och alla religioners huvudstad?

Fredrik Det är onekligen en höjdpunkt i mitt liv, men jag kan bara stanna här två dagar.

Malik Det är alldeles för litet. Så långt har du rest, så länge har du förberett dig, och så mycket arbete har du lagt ner under en så lång tid, och så förblir du i Jerusalem ej ens tre dagar!

Fredrik Jag är tvungen att omedelbart bege mig hem till Europa. Påvens trupper har gjort intrång i mitt eget kungarike.

Malik (med spelad förvåning) Är ej påven blott en präst? Vad gör han då med krigiska soldater? Är du ej då kristenhetens kejsare? Är du ej respekterad av Europas folk, som jag är av araberna?

Fredrik Min vän, de kristna ger mig blott bekymmer. Jag är bannlyst av min egen kyrka, alla präster talar illa om mig och gör sig till mina hatiska och oförsonliga dödsfiender, och själva patriarken av Jerusalem fördömer mig för att jag genomfört ett enbart fredligt korståg till all kristenhetens fromma. Du vet själv hur Johanniterna och Tempelherrarna två gånger

redan ansträngt sig för att förråda mig och få mig likviderad. Båda gångerna har dina örons vaksamhet, din klokhet och din varning räddat mig. Min egen påve tvingade mig genom exkommunicering att bege mig hit och ta ditt land i anspråk som en högst objuden gäst allenast för att få den stora glädjen att få se mig stupa för araberna. Jag vet nu redan att han tar för givet att jag redan är ur vägen. Därför vågar han med våld ta mina länder.

Malik Era kristna länder tycks blott ständigt ha mer bråk ju mera kristet heliga de är.

Fredrik Ja, det är just problemet.

Malik Men du är ju själv en klok man. Du har karakteriserats av din egen kristenhets högst ansedda primaser som en omänskligt klok man. Och varför är du då så dum att du förblir en kristen? Alla judar och muslimer älskar dig för vad du är för dem med din berömda tolerans. Det är blott alla dessa grälsjuka småaktiga och dumma kristna som av ren dåraktighet allenast hatar dig. Du är ju redan som en broder för oss. Lämna dårskapens och hatets religion och kom i stället hem till Gud. Jag skall förpläga dig med världens största härligaste harem, som du får behålla med min vänskap för all den tid som vi båda än får leva.

Fredrik Käre broder, jag är född i min religion. Ni islamiter byter icke religion för att ni föredrar en annan eller önskar lämna bakom er de svårigheter och bekymmer som den ger er. Det är fel att byta religion. Om man har fötts som jude, kristen eller islamit så är det för att Gud har menat något med det, och det är ens plikt att uppfylla den meningen. Jag kan tyvärr allenast åse kristenhets förakt och äckel, och det kanske är mitt öde att som kristen nödgas kämpa emot påven hela livet, men om det är så, så är det någon mening med det, och den meningen är jag i så fall tvungen att uppfylla.

Malik Du är ödmjukare, broder, än vad någon som jag känner är.

Fredrik Det finns en enda mening med allt liv i världen, och den meningen är kärleken. Men denna höga menings utforskliga mysterium kan man bara komma nära genom ödmjukhet.

Malik Min broder, jag skall alltid vara dig förbunden. Du är faktiskt den allena gode vän som vi muslimer men ock judendomen har i hela den av sjuklig oro och förvirring så svårt infekterade världskristenheten.

Fredrik Om jag ej har någon vän bland alla mina egna kristna bröder är det dock för mig en lisa att dock veta att jag har så många vänner kvar bland kristenhetens fiender.

Malik Jag ber dig att ej kalla oss för kristenhetens fiender. Vi är tre bröder, vi och judarna och kristendomen. Judarna är äldst, därefter kommer kristendomen, och den yngsta brodern, muslimin, är den som bråkat värst mot sina äldre bröders övermakt. Men någon gång skall vi nog lära oss att vi är jämbördiga bröder av en enda fader, som är Gud, som vi i egenskap av dödliga ändå i alla fall ej någonsin kan ärva. Varför bråka då av avund med varandra om Allfaderns opålitliga nyckfulla gunst?

Fredrik Om ändå vi var blott tre bröder! Kristenheten är en osalig familj på flera millioner, och de trampar alla på varandra bara för att bråka och få mera gunst av samme Fader, som har lika många millioner judar och araber att försörja.

Malik Tror du någonsin att vi kan sluta bråka med varandra?

Fredrik Ja, när alla blivit visa. Men tills vidare har visheten allenast varit en unik och sällsynt gäst på jorden som med Salomo för första gången redan lystes skoningslöst i bann av själva religionens högsta förespråkare.

Malik Vad är då orsaken till bråket? Varför denna oro utan anledning och syfte?

Fredrik Människan är född till galning. Det har hon tyvärr ej någonsin begripit själv, och därför har hon jämt förblivit samma galning. Endast vi som ser hur galen människan är och som tar avstånd från allt bråk är ej alldeles hopplösa som mänskogalningar. Ty endast den som redan är en galen själ blir född som människa. Det vore bättre att bli född som fågel eller elefant, som apa eller val, ty dessa gör ej någon skada.

Malik Men de jagas och förslavas, äts och plågas av de galna mänskorna. Då är det bättre att som människa åtminstone ha någon form av försvarsposition.
Fredrik Det hade icke Kristus och ej heller helgonet Franciscus.
Malik Det är tydligen ditt öde att förbli en kristen.
Fredrik Ja, min vän. Det är nog så, tyvärr.

Scen 4. Påvliga palatset i Anagni, september 1230.

kardinal 1 Ers helighet, er kejsare är här.
Gregorius Nu redan?
kardinal 1 Ja. Han önskar träffa er.
Gregorius Men hur kan jag väl ta emot den unge oförvägne mannen? Är han mycket vred på mig?
kardinal 1 Han är behärskad, lugn och kommer utan anspråk med en liten följeskara endast. Han bär inga vapen och tycks icke bära något groll.
Gregorius Det här är ytterst obehagligt. Aldrig trodde jag att han mer skulle återkomma. Jag har upplyst hela världen om hans död och vidtagit lämpliga åtgärder därefter och annekterat Apulien och allt land på fastlandet utom Sicilien. Kräver han icke upprättelse för mina övergrepp?
kardinal 1 Faktiskt så verkar han kräva allenast försoning.
Gregorius Vi måste tyvärr ta emot honom, och vi har ej något annat val än att avlägsna hans bann. Annars skulle det se illa ut inför världen. Släpp då in den alltför framgångsrike kejsaren, den mest besvärliga av alla människor.

(Kardinalen släpper in Fredrik med Hermann von Salza.)

Min son! Så är du äntligen tillbaka! Vilken glädje för all kristenheten! Äntligen är ordningen på plats igen i världen!

Fredrik Vadan dessa ömma kyssar, detta famnande och detta spel från den som bannlyst mig och ännu icke återtagit bannet fastän jag har skänkt min kristenhet Jerusalem?

Gregorius Min son, jag ber dig, missförstå mig ej. Min glädje, ömhet och tillbedjan av all kristenhetens främsta prydnad är ej spelad utan äkta. Jag var brorson till din egen förmyndare Innocentius den tredje, så vi är ju nästan släkt. Din exkommunicering har universellt nu blivit hävd, och jag har skrivit brev till Johanniterna och Tempelherrarna och även Gerold av Jerusalem och högtidligt befallt dem att i alla punkter acceptera dina fredsfördrag med islamiterna och upprätthålla freden.

Fredrik Om ni är mig så bevågen, min helige fader, varför har ni då så våldsamt ofredat mitt land när jag har varit borta?

Gregorius Någon måste upprätthålla ordningen i dina länder, och vi mottog ett förfärligt rykte om din död. Men våra trupper har nu alla lämnat Syditalien och Apulien. Nu när du är hemma i Europa stundar äntligen en fredens tid för hela världen.

Fredrik Ja, jag hoppas det, ers helighet.

Gregorius Jag är din fader, och du är själv kyrkans egen älskade och innerligt avhållne omistlige son.

Fredrik Min fader, jag vill icke något annat än en fullständig försoning. Har ni gett mig den?

Gregorius Fullständigt.

Fredrik Då kan vi mer avspänt umgås med varandra. Hermann, gode kardinal, är ni ej allesammans hungriga? Vad sägs om litet mat?

Gregorius Ett ypperligt förslag, du kyrkans egen älsklingsson och högste furste.

(Fredrik, påven, kardinalen och Hermann von Salza bereder sig att gå till bords. Ett bord dukas fram medan de fullständigt slappnar av inför varandra under förtroligt samtal.)

Scen 5. Venedig 1232.

dogen (Jacopo Tiepolo) Ers kejsrerliga höghet, vi beklagar mycket att vi ej kan ta emot er med den största prakt och yttersta uppståndelse....

Fredrik Jag är mer smickrad av ett okonventionellt mottagande än av all världens dyraste ceremonier.

dogen Ert besök är något överraskande; om ni behagat anmäla er avsikt att besöka oss ett år i förväg och ej blott en månad, hade vi med större värdighet förmått att imponera på er med vår gästfrihets mest svindlande resurser och så kunnat konkurrera bättre med er bländande personlighet, som ständigt slår all världen med förvåning.

Fredrik Jag beklagar, och jag ber om ursäkt för mitt korta varsel, men jag råkade befinna mig så nära er som i Ravenna, där jag inte kunde göra allt jag ville, eftersom jag fått problem med de uppstudsiga lombarderna, och därför önskade jag taga igen skadan med att komma hit och vänslas med Venedig.

dogen Vi är mycket smickrade, och vi är ytterst imponerade av det högst generösa handelsavtal som ni föreslår. Det är så generöst att venetianarna har blivit misstänksamma, och de vill ej avstå från sin frihet och politiska självständighet. Som italiensk politiker så måste ni ju veta att Venedig är den enda demokratiska och fria republiken i Italien.

Fredrik Det är just er suveränitet jag vill beskydda.

dogen Ert förslag går ut på att ge oss betydande materiella vinster om vi allierar oss politiskt med Sicilien och kejsaren. Venedig känner ej Sicilien och vill ej ha en kejsare och inte ens en konung över sig.

Fredrik Nu missförstår ni mig.

dogen Ers kejsrerliga höghet, vi vet allt om er. Ni är en lika stor diktator som Augustus, lika maktfullkomlig, lika duglig, lika opålitlig.

Fredrik Varför är jag opålitlig?

dogen Ni är inte opålitlig i er själv, men vad blir konsekvenserna av er maktfullkomlighet? Augustus styrde väl så länge han fick leva, men när han var borta följde tyranniet under hans familj, som blev ett helvete för hela världen. Antag att vi binder oss till er, och antag att ni mördas om ett år. Ni har bekänt att Lombardiet börjat göra uppror mot er. Antag att det snart blir krig emellan er och Brescia och Milano och att vi får bära konsekvenserna av det kriget efter att ni lämnat scenen. Det har vi ej någon glädje av.

Fredrik Ni vet ej vilka faror det kan innebära för er att ej komma på min sida.

dogen Var ej så naiv, ers kejsrerliga höghet. Ni är ingen krigisk man. Er farfar var en större krigare än ni, och han själv blev besegrad av lombarderna och lyckades ej knäcka dem fastän han brände upp Milano och förvandlade den staden till en sönderstampad askhög.

Fredrik Det är ej lombarderna som är den stora faran i framtiden. Det är Rom och påvekyrkan.

dogen Menar ni att påven understödjer Lombardiets stämplingar?

Fredrik Det vet vi icke säkert. Det är möjligt att han gör det, det är även troligt att han gör det, fastän han själv påstår motsatsen....

dogen Vad har ni då emot hans helighet?

Fredrik Jag har ej någonting emot hans helighet så länge han är helig. Men han skall ej blanda sig i politiken! Han har ingenting att påstå i Palermo, i Venedig, i Apulien, i Tyskland eller i Milano. Likväl tror han att varenda stad i världen utanför hans egen kyrkostat är lika livegen, beroende och kontrollerad av hans kyrka som hans egen i ruiner fallna trädomsstad.

dogen Ers höghet, vi har nog hört talas om er frisinnade inställning mot oliktänkande, men ni har själv stiftat lagar emot kättare. Är ert officiella ställningstagande mot kättare då blott en mask för att behaga påven?

Fredrik Jag försvarar judar och araber mot den kristna kyrkans fördomsfulla ofelbarhet, men en avfälling från kyrkan är en fiende mot staten.

dogen Då har ni ej någonting att frukta ifrån påven. Han har samma mening.

Fredrik Det tysk-romerska imperiets existens beror av kejsarens och påvens samarbete och att de är likasinnade. Problemet ligger i att min herr son i Tyskland, konung Henrik, myndig sedan två år, önskar skilja Tyskland från vårt kejsarrike. Han står i förbindelse med Lombardiet, och han skriver brev till påven där han ber hans helighet att opponera sig mot mina lagar, vilket påven också gör fastän han ingenting har med den värdsliga lagstiftningen att skaffa.

dogen Och i den konflikten vill ni draga in Venedig?

Fredrik Missförstå mig inte. Rättvisa är enda grunden för min existens. Visst är jag maktfullkomlig, men jag är samtidigt advokat, ty jag försvarar folkets rätt mot grevar och baroner. Kejsaren är enda garantin för att det råder rättvisa i samhället. Om påven själv blir fiende till mina lagar kommer rättvisan och dess system i fara. Påvens lag är fördomsfullt godtycke, utrotning av oliktankande, korståg mot alla hedningar med urskiljningslöst våld och kättarbål mot alla judar och araber och varenda en som misstänks för att tänka själv. Är det den framtid ni vill ha?

dogen Min son, vi delar samma mening om det stackars påvedömet. Vår venetianska republik vill aldrig ha med påvedömet någonting att göra. Därför vill vi icke heller ha konflikt med påven. Därför måste vi bevara vår naturliga neutralitet. Men lyd ett råd. Förhandla med Verona. Där har ni måhända just den bundsförvant som ni behöver för en lång omöjlig kamp mot hela världens övermakt i form av dödlig dumhet.

Fredrik Tack för rådet.

dogen Vi uppskattar mycket vad ni gjorde i Ravenna åt det gamla mausoléet tillhörigt Galla Placidia.

Fredrik Det var dränkt av vatten och höll på att falla sönder. Att bevara stadens äldsta byggnad var det ringaste jag kunde göra.

dogen Endast den som orkar och bemödar sig om att bevara det som är förflutet kan ge världen någon framtid.

Fredrik Tack för era ord.

dogen Min son, ditt öde börjar här. Du har en lång och hopplös kamp framför dig. Jag kan bara önska dig all framgång, även om den ständigt kommer att ackompanjeras av svåruthärdliga nederlag.

Fredrik Jag är fortfarande relativt ung.

dogen Din höjdpunkt var Jerusalem. Nu är du trettioåttå. Gamla människor klagar i förtvivlan över ålderdomens helvete, men ålderdomen är i stort sett samma sak som ödet. Ingen mänska klarar sig ifrån sitt öde. Det är livets kamp, som aldrig kan ge seger. Allt vad man kan göra är att kämpa vidare och aldrig erkänna ett nederlag och aldrig giva upp och aldrig medge att man blir besegrad. Står man obruten och upprätt när man dör så får man kanske och i bästa fall, om man har tur, ett hyfsat eftermäle. Det är allt, min son. Gud skydde dig för påven.

Fredrik Amen. (*knäböjer, kysser hans hand och går.*)

Scen 6. Wimpfen, 2 juli 1235.

Fredrik Nej, Hermann, du har gjort allt vad som står i din makt för att hjälpa min son. Dina vidare ansträngningar är förgäves.

Hermann von Salza Kung Henrik den sjunde har vädjat till mig. Han är ändå din son.

Fredrik Det är det just som gör hans fall så oförlåtligt. Min vän, min obönhörlighet är i detta fall nödvändig och maximal. Det är nog. Låt oss bittert få skåda den hopplöse dåren.
(*Henrik släpps in. Han kastar sig raklång på golvet framför sin far och prostrerar sig förkrossad.*)

Henrik Min far, jag är ej längre värdig att kallas din son. Men säg endast ett ord, och min själ skall bli ren.

Fredrik Och hur vågar du ta i din hädiska mun ord direkt ur vår heliga mässa? Vet du inte om att du är lyst i bann?

Henrik Far, förlåt mig. Jag är dock din äldste och äktaste son.

Fredrik Alla mina bastarder är jämfört med dig dygdemönster och lysande änglar. Jag gav dig ett konungarike blott för att du var just min förstfödde son. Och hur har du förvaltat det Tyskland jag gav dig? Jo, du gör varenda tysk greve, baron och kurfurste till småkungar så att ditt rike blir ett enda uppstudsigt kaos av småstater. Och för att mångfaldiga denna skada går du sedan i maskopi med lombardiska ligan och lyfter ditt svärd mot din fader! Vad är det för sätt? Hur tror du väl att jag någonsin skulle kunna förlåta dig när hela världen förbannar dig?

Henrik Far, du gav mig inget val. Du själv skaffade mig en bannlysning, fastän du själv lidit av kyrkans förbannelse och fått uppleva dess rättsvidrighet.

Fredrik Kalla mig icke fader. Just för att du kallar mig fader så måste min dom såsom kejsarlig domare bli desto hårdare, ty minsann kunde jag efterge allt och förlåta dig, om du blott ej var min son! Men det enda kan jag ej förlåta dig, att du som son var mig ovärdig.

Henrik Jag har ej sett dig i hela mitt liv. Jag blev uppfostrad här av blott främlingar, som du själv övergav mig hos när jag blott var barn. Jag har aldrig fått känna dig, aldrig fått komma i närheten av din personlighet och aldrig av dig själv kallats din son.

Fredrik Du var konung. Som konung så var det din plikt att regera med ansvar och ej slösa bort ditt liv på spel och kvinnor och narrar och trams. Jag gav dig till förmyndare Tysklands mest värdige furste, men du har befläckt hans minne och avsiktligt glömt honom.

Henrik Han blev lönnmördad alltmedan jag ännu var barn. Jag försökte dock verkligen gynna mitt Tyskland och göra allt vad jag förmådde för landet.

Fredrik Ja, du gav det frihet till kaos.

Henrik Ack, gräla ej på mig för det att jag brås på dig och är din son! Poesin sjunger högt i ditt eget blod; konsten, musiken och skönheten lärde jag älska och vårda mig om genom ditt eget sicilianska hovs modersmjölk; du kan ej klandra mig för att jag hellre umgicks med skönsjungande trubadurer än torra pedanter till trista politiker!

Fredrik Skyll ej på konsten för ditt oerhörda landsförräderi mot din far och din modersstat!

Henrik Jag hade ej någon annan chans såsom exkommunicerad. Vad tänker du göra med mig? Tänker du låta avrätta din egen förstfödde son?

Fredrik Nej, ty du har med ditt sista vett vädjat till världens skickligaste advokat, vår vän Hermann von Salza. Hans förböner hos mig har lett till att du får behålla ditt liv. Men landsförräderi är landsförräderi. Aldrig kommer du undan det mildaste tänkbara straffet för sådant, som är livstids fängelse.

Henrik Skall jag då sitta och ruttna i ensamhet hela mitt liv nesligt inspärrad i ett kastell? Far, det kan icke vara ditt allvar!

Fredrik Min son, skyll dig själv. Som politiker kan man ej visa den ringaste skonsamhet mot landsförrädare. Ändå blir ditt straff det mildaste tänkbara.

Henrik Jag är ju ung! Jag är blott tjugofyra år gammal! Och en sådan kejsarlig örn vill du vingklippa, sätta i bur och beröva hans liv!

Fredrik Nej, du får ju behålla ditt liv. Du får till och med ta emot gäster, besökare och vilka vänner som helst i ditt fängelse.

Henrik Ändå så är det omänskligt av dig, far! Du själv gjorde inget för att korrigera mig när jag lät tyglarna bli litet lösare för detta Tyskland, du såg ej ens åt detta Tyskland då du bara föredrog södern och gottade dig i Sicilien; men du drog dig aldrig för att motarbeta mig, din egen son, och själv ordna min bannlysning. Påven blev tvingad av dig till att bannlysa mig, aldrig gjorde han det av fri vilja, du skrämde den gubben till det med att visa på kättarnas framfart i de rika stora lombardiska städerna, men en dag blir du med dina intriger exkommunicerad på nytt och då för resten av ditt omänskliga liv! Du har dömt din son till livstids fängelse. Må du bli straffad för denna omänskliga gärning med att även nödgas få se någon av dina närmaste trogna försmäkta i någon mörk fängelsehåla på livstid, hårt dömda därtill av det samhällssystem som du själv satt en stämpel av omänsklig hårdhet på! Far, jag förbannar ditt blod! Må din släkt vara lika förbannad i evighet som jag själv blivit förbannad av dig!

Fredrik Detta duger ej längre. För ut den förtvivlade olyckan. Han vet ej själv vad han säger. Han är icke ansvarig för sina tankar. (*Henrik föres ut. Tryckande tystnad därefter.*)

Min bästa rådgivare och bästa vän, detta slag från min son söndersliter min själ. Han är värre än Absalom. Vad har jag gjort för att nödgas få uppleva detta? En konfrontation som den här idag med min son kungen av Tyskland, som öppet begått ett landsförräderi mot sin far, mot sin kejsare och mot sitt moderland, var mycket värre och mera förkrossande för mig än vad något nederlag med reguljära arméer i krigisk förödelses styggelse någonsin kan bli.

Hermann Min härskare, utan våld, utan arméer och utan ett vapen har du nu på nytt lagt allt Tyskland direkt under dig. Det har icke behövts ens en skärmytsling av något slag för att kväsa din sons oerhörda förrädiska stämplingar. Du är, förblir och skall alltid förbli en sann fredens och ordningens kejsare. Om du betraktar den här oerhörda framgången och rättvisa fridssegern över din son, så kan du nog stå ut med vad framtida strider och nederlag och militära motgångar som helst.

Fredrik Och vad menar du med slika spådomar?

Hermann Ingenting särskilt. Jag vill bara hävda att vad du nu framställer såsom en smärtsam förlust dock var en avgjord seger för freden, för rättvisan och inte minst för dig själv.

Fredrik Jag har krossat min förstfödde son. Även om det var nödvändigt, och även om det var framgångsrikt, så kan en sådan bedrift aldrig vändas ens till någon inbillad seger.

Scen 7. Vatikanen.

Gregorius Nå, vad nytt från kriget, kardinal?

kardinal Tvärt emot allas logiska förmodanden har kejsar Fredrik plötsligt i ett enda slag vid Cortenuovo krossat hela den lombardiska armén på tio tusen man.

Gregorius Det får ej vara sant! Det kan ej vara möjligt! Fredrik var ju aldrig någon krigare!

kardinal Det är otroligt men fullkomligt sant. Ej någonsin har någon kristen kejsare haft större makt än vad nu kejsar Fredrik har. Han umgås nu med planer på att genomföra ett caesariskt romarrike av mer sekulär än religiös natur, han ville helst ha Rom till huvudstad, i Tyskland har han slutit fred med alla opponenter av det Welfiska partiet, hela Tyskland, Österrike, Schweiz och Baltikum står eniga nu bakom kejsaren, och han har till och med nu äktat konungen av Englands syster Isabella. Även England är nu en lojal familjemedlem i det kejsarliga huset.

Gregorius Fick han Isabella utan våld? Hon är ju bara flickebarnet och minst tjugo år långt yngre än han själv. Gav konung Henrik kejsaren sin syster utan vidare påtryckningar?

kardinal Naturligtvis så föregicks det kejserliga äktenskapet av oändliga förhandlingar och diplomatiska förvecklingar, och sådant är ju kejsar Fredrik något av en mästare i; Henrik överöstes samtidigt av de mest frikostiga gåvor, och till slut så blev han nöjd.

Gregorius Naturligtvis vill Fredrik därmed ytterligare förstora sin familj och skaffa flera manliga arvingar, som om det ej räckte med hans alltför talrika bastarder Manfred, Enzo och allt vad dessa heter, som är skickligare militärer än han själv. Den här oemotståndlige giganten till allt mindre kristen kejsare, vars makt så oavbrutet fortsätter att växa kyrkan över huvudet, begynner att bli oss för mäktig och för farlig.

kardinal Var ej orolig, ers helighet. Det har noterats tecken på hans kejserliga höghets vacklande moraliska balans.

Gregorius Det låter intressant! Berätta!

kardinal Redan när han tvingades att döma sin herr son kung Henrik för hans landsförräderi till livstids fängelse så observerades det någon rubbning i det kejserliga majestätets sinnesjämvikt. Redan tidigare, när Sicilien gjorde uppror mot hans hårt centraliserade regering, märktes märkligheter i hans handlingar.

Gregorius Som vad?

kardinal Han stiftade exempelvis den lagen för Sicilien att ingen sicilianare fick gifta sig med någon utlänning.

Gregorius Vad menade han med en sådan lag? Är då hans egna sicilianare en så märkvärdig ras att han bestämmer att de ej får blanda sig med andra, de som redan är så blandade med judar och araber, med albaner och normanner, greker och spanjorer?

kardinal Eller kanske ansåg han att resningen kom till på utländskt initiativ. Vi lär ej någonsin få klarhet i hans sätt att tänka.

Gregorius Fortsätt.

kardinal På Sicilien har han alltid varit tolerant mot judar och araber. De har samma rättigheter på den ön som alla kristna.

Gregorius Give Gud att kyrkan finge ändra på det någon gång!

kardinal I Tyskland, medan han var där, utbröt det blodiga pogromer genom rykten om att judarna begick ritualmord genom att i sina heliga gudstjänster slakta kristna barn.

Gregorius Det vet ju alla att de gör.

kardinal Men kejsaren lät undersöka saken mycket noggrant, och han fann att det ej fanns bevis för sådana antaganden. I stället lät han stifta lagar mot angiveri mot judar. Den som anklagar en jude för ritualmord blir i Tyskland nu långt hårdare bestraffad än en jude skulle bli som verkligen begick ritualmord.

Gregorius Men det är ju inte klokt! Är kejsaren vansinnig?

kardinal Men det bästa är observationerna som gjorts nu efter kejsarens förvånansvärda seger över milanesarna vid Cortenuovo. Endast Brescia, Alessandria, Piacenza och Bologna samt Faenza står nu vid Milanos sida mot den kejserliga övermakten. Efter nederlaget har Milano bett om fred och kommit med otroligt ödmjuka erbjudanden, som man ej trodde att Milano med sin stolthet, överdådighet och överlägsenhet någonsin skulle nedlåta sig till. Och kejsaren, vars storsinhet och humanism och generositet ju alltid varit utan gränser, slog vår värld med häpnad med att tacka nej. Han gjorde därmed det alldeles klart för milanesarna att han ej tänker nöja sig med mindre än total kapitulering.

Gregorius Det går aldrig Lombardiet med på. Fredrik har begått sin första dumhet. Han fick freden inom räckhåll på gynnsamma villkor men förkastade Milanos positiva ödmjukhet och föredrog det grymma kriget. Nu ger Lombardiet aldrig efter. Detta liknar ej den så omänskligt kloke kejsaren, som alltid föredragit fredliga alternativ. Vad har du för förklaring till en så besynnerlig förändring i hans karaktär?

kardinal Hans son kung Henriks landsförräderi var som en kniv i faderns rygg. Han tror ej längre någon människa om något gott. Han tog för givet att Milanos fredsanbud var enbart

svek fastän det var uppriktigt menat. Detta var måhända verkligen ett misstag. Kejsaren fullföljde ej sin stora seger. Milanensarna fick fly i fred och kan nu ordna sig på nytt till mera effektivt försvar. Och det mest aktningvärda av samtliga nya fenomen som observerats är att kejsaren har börjat lyssna till och bli beroende av sina smickrare.

Gregorius Skall han då falla i den samma grop som blivit alla världsliga tyranners undergång – en oförnuftig brist på självkritik?

kardinal Som tongivande smickrare framträder Petrus av Vineia, som besjunger kejsarens messianska gärning och personlighet i termer som fullständigt nonchalerar kyrkan.

Gregorius Det är det jag fruktar mest av allt, att Fredrik gör sig själv till något slag av kultfigur, vars outhärlighet för världen skulle påstås göra påvedömet överflödigt. Fredrik, akta dig för att beträda religionens sakrosankta mark! Där har du ingenting att göra! Var en världslig kejsare så mycket du behagar för rättvisans skull, men om du ger dig själv en religiös betydelse så innebär det krig på liv och död med Vatikanen! Jag bevakar dina minsta steg, och ingenting kan rädda dig från evig bannlysning, om bara jag får någon förevändning.

Kardinal, kontakta milanensarna och vad som återstår av Lombardiets liga. Jag står hädanefter fullständigt på deras sida i det hjältemodiga försvaret av Milanos, Brescias och Bolognas frihet.

kardinal Jag skall informera dem. Men det är bäst att låta alliansen ske i hemlighet.

Gregorius Ja, givetvis.

Akt IV Scen 1. Padua, mars 1239.

Bianca Nej, ers kejsarliga höghet, jag förstår ej varför ni har kallat mig till er. Ni har en ny ung vacker kejsarinna att uppvakta och väl vårda, jag har fyllt mitt livs funktion med att behaga er och fylla tomheten i era änklingsår, men nu begynner även jag att bli till åren kommen.

Fredrik Kära Bianca, om det icke var för det att din lågadlighet förbjöd det vore du och ingen annan mitt livs kejsarinna. Dig har jag satt högst av alla damer som jag känt, och de är många; med dig gav mig Gud min älsklingsson, den fagre ynglingen, den kække Enzo, som nu är krönt till konung av Sardinien blott för att behaga dig.

Bianca Utmanar du ej påven med att ge vår son en konungs titel över detta rike som är påvens eget län?

Fredrik Min duva, jag gör vad som helst för att få påven att begå en dumhet och gå över gränsen för hans heliga befogenheter och pontifikat. Vår Enzos hustru äger genom arv Sardinien, och Sardinien hör till det tysk-romerska världsriket. Visserligen har hans helighet den ön som län, men om han protesterar mot att Enzo blir konung av Sardinien blandar han sig i fullkomligt sekulära angelägenheter, och då får den värde gamle påven krig med mig och hela världen.

Bianca Är du icke rädd för hans exkommunikation?

Fredrik Hans bannlysningssystem är otidsenligt. Snart skall alla strunta i det. Jag är blott den första. Den dag skall snart komma då den gamle kärlekslöse uttorkade gubben i Roms ruttnande praktfulla krematorium Vatikanen skall bli utskrattad med hela kyrkan och dess skrämselfpropaganda om bannlysningshot och barnsliga helvetesfantasier av en bättre värld än vad hans påvlighet av kristenhetens unkenhets likkällare av dogmer någonsin har drömt om.

Bianca Är du då ej rädd för Lombardiets liga efter ditt totala nederlag vid Brescia?

Fredrik Jag är utan här efter det hälsosamma nederlaget, men det gör mig ingenting, ty jag har rätt. Mitt nederlag vid Brescia var precis vad som behövdes för att lura ut hans helighet och göra hans intriger uppenbara. Nu har han inför all världen tagit ställning för Milanos gangstermafia mot vårt romarrikes rättsstat och kosmiska ordning, och hans felsteg

är blott inledningen till slutet för hans ruttna kyrka, vars katolska religion i själva verket endast är vidskepelse.

Bianca Jag sätter värde på din vänskap, underbare kejsare, och hoppas få behålla den vad som än händer.

Fredrik Just de orden hoppades jag att få höra ifrån dig, min älskade. Det enda jag behöver är vissheten om att jag fortfarande åtminstone har en vän även om all världen skulle svika mig.

Bianca Min vän, du är den enda mannen i mitt hjärta, och det har du blivit blott för att förbli det i all evighet.

Fredrik Jag tackar dig, min vän. (*kysser hennes hand.*)

Bianca Nu kommer dina tjänare. Du måste lämna mig för att beflita dig om dina plikter.

Fredrik Världen med dess mänskohav av liv i myllrande oändlighet är dåligt sällskap i jämförelse med en god ensam kvinna.

Bianca Gå nu, kavaljer. (*de skiljs.*)

Fredrik (för sig själv) Vad väntar världen på mig med idag av dess beständigt dåliga nyheter?
(*Hovet tågar in.*)

Petrus de Vinea Högste härskare av Herrens nåde, världen hälsar dig med välgångsönskningar och all respekt inför din glans vars strålande magnificens utkonkurrerar solen!

Fredrik Oförarglige poet, ditt smicker tävlar med en hovnarrs.

Petrus Herre, denna dag kan du nog tarva någon komediants uppmuntran, ty det väntar dig två onda budskap.

Fredrik Vad har hänt?

Berard av Palermo Min son, tyvärr har påven på palmsöndagen offentligt exkommunicerat dig.

Fredrik Då hade alltså mina skrivelser till kardinalerna i Rom ej någon alls effekt?

Berard Din nådeskrift var väntad, liksom du har väntat påvens exkommunicering. Påven önskade att förekomma dina avvärjningsförsök. Bannbullor brukar föredragas på skärtorsdagar. Han lyste dig i bann på palmsöndagen redan, endast för att förekomma dina brev till kardinalerna emot hans helighet.

Fredrik Han håller jämna steg med mig. Det kan man ej förneka. Och vad är bannbullans motivering?

Berard Du är anklagad för övermod. Hans helighet kan ej förlåta dina övermodiga nedlåtande adresser till hans Rom, han kan ej glömma att du efter din triumf vid Cortenuovo lät vanära Pietro Tiepolo, Milanos podestå och sonen till Venedigs doge, så till den grad att du lät ställa ut din fånge vid skampålen på Roms eget hjärta Capitolium. Italien i dess helhet kränktes därav, menar påven. Mest av allt kan han dock ej förlåta dig att du har givit din oäkta son furst Enzo titeln konung av Sardinien fastän Sardinien är påvens eget län.

Fredrik Och vad har biskopen av Rom, vår kristna kyrkas högste heligaste präst, att göra med världsliga angelägenheter, som blott kejsaren är till för att organisera?

Berard (med en suck) Din invändning hjälper ej situationen. Du är bannlyst. Du har själv framprovocerat din bannbulla. Att fräckt gå och trampa påven mitt på tårna och att spotta allt italienskt i ansiktet kan blott betraktas som politiska och obegripliga dumheter. Hela världen trodde att du var en klok man.

Fredrik Döm mig icke förrän jag är död.

Berard Du dör för tidigt om du fortsätter så här. Du har nu utom Lombardiets liga även genuesarna och venetianarna emot dig.

Fredrik Krigar de ej sinsemellan?

Berard De har slutit fred för att bekriga dig. Med sina flottor kan de nu angripa självaste Sicilien.

Fredrik Det bekänner jag att kommer som en obehaglig överraskning. Var det allt?

Berard Min son, bered dig på en chock.
Fredrik Berätta.
Berard Din rådgivare och bästa diplomat, Hermann von Salza, har gått bort.
Fredrik När hände det?
Berard På palmsöndagen, samma dag som påven lyste dig i bann. Om någon så var Hermann Salza den som kunde ha förhandlat fram en fredlig lösning på konflikten. Nu är kriget oundvikligt.
Fredrik Ve mig! Han var mer än som en far för mig!
Berard Han hoppades att kunna bota sig från sina krämpor i Salerno, men han kom till kurorten blott för att dö.
Fredrik Nu stiger mörkret över världens framtids horisont. Jag ber er alla: lämna mig allena! (*alla går*)

Han var ryggraden och klokheten i all min politik. Närhelst jag ville gå för fort och handla raskt höll han mig vänligt men bestämt tillbaka och förklarade de faror som jag förbisåg. Nu är han borta, påven hoppar över skaklarna, och jag står ensam inför ett personligt världskrig som jag utan min rådgivare nu ensam får utkämpa mot all världens påvliga vidskepelser, fördomar, fanatismer och fixeringar. Nu ger sig påven aldrig, och jag blir ej någonsin försonad med hans destruktiva kyrka. Framtid, jag kan endast hälsa dig välkommen med din syndaflod. En ark åt världens rättvisa och ordning blir ej lätt att bygga, men jag skall dock göra vad jag kan. Men jag befarar att det kommer att ta sekler innan påvedömetts vettlöshets förblindade och hänsynslösa vrede stormat färdigt, och de som nog får betala priset blir de mest oskyldiga, de godtrogna naiva tankefrihetsförespråkare som icke kan försvara sig mot ondskan.

Scen 2.

Gregorius (inför sina församlade kardinaler, går omkring bland dem)

Förbannad vare han om dagen, och förbannad vare han om natten!

Förbannad vare han om morgonen, och förbannad vare han om aftonen!

Förbannad vare han när han äter, och förbannad vare han när han dricker!

Förbannad vare han när han sover, och förbannad vare han när han är vaken!

Tusenfalt förbannad vare han i evighet! Vår onåd är obönhörlig och oförsonlig!

Alla kommunikationer från honom avvisas kategoriskt! Alla brev från honom rives sönder, alla budbärare från honom skickas tillbaka, alla som kommer i hans namn blir portförbjudna, så fort hans namn eller person nämnes bytes samtalsämne och tiges han ihjäl, och alla som har någonting med honom att göra falle under samma bann! Den kyrka som tar emot honom vare oskärad, den människa som talar med honom vare orenad, alla som följer honom vare evigt förbannade, och blive helvetet hans lott på jorden såsom det blir efter döden. Vi har rivit ut honom ur våra hjärtan för hans ohörsamhet, hans destruktiva intriger för att vända kyrkans kardinaler mot kyrkans överhuvud, hans flagranta kätterier, hans oerhörda hädelser och för att han sätter sig över alla andra som en Antikrist. Härmed förklarar jag, Petri efterträdare, honom vara Antikrist själv, och salig den som befriar världen från hans blodtörstiga och maktgalna tyranni! Vi har vädjat till Frankrike om hjälp mot honom, och i det heliga korsets namn skall väl snart de militäriskt överlägsna fransmännen utrota hans inflytande från jorden jämte hela hans förbannade familj och släkte. Vår nya Franciskanerorden har fått i helig uppgift att predika emot honom över allt i hela världen i alla städer i alla kyrkor i alla skolor och i alla kloster. Inom kort skall hela världen förbanna honom och befria sig från den oerhörda snuskighet och ondskan som Antikrists närvaro i världen innebär. Har han icke själv offentligt förklarat Moses, Kristus och Muhammed vara historiens tre största bedragare? Har

han icke sina privata harem i varenda av sina städer som en otrogen saracensk hund? Har han icke själv mördat alla sina kejsarinnor och besudlat varje sitt äktenskap med äktenskapsbrott? Må världen aldrig vila förrän den har befriat sig från Antikrists ohyggliga förtryck!

(försvinner med kardinalkollegiet.)

Fredrik (sittande inför sina församlade dignitärer) Hans helighets bannlysning av mig är utan sans och förnuft. Samtliga hans anklagelsepunkter är falska, den kan punkt för punkt vederläggas genom faktiska bevis, detta har vi gjort inför påvliga diplomater och legater, vi vill ingenting annat än fred och försoning med den helige fadern, men hans helighet är förstockad. Man kan inte kommunicera med honom, våra sändebud avvisas och skickas tillbaka, våra brev återsändes med obrutna sigill, och därför är vår slutsats den att en sådan man, som så tydligt visar sådana tecken på sinnessvaghet, senilitet och rubbningar i hjärnan icke är lämplig såsom ansvarig för kyrkans högsta ledarskap. Han har befallt alla världens biskopar och furstar att avsätta mig, men en sådan befallning har han ingen rätt att giva. Han har rätt att själv personligen smörja och kröna mig till kejsare, och det har hans helighet även själv gjort, men ingen kan avsätta mig utom alla rikets kurfurstar gemensamt. Hans mest absurda anklagelse mot mig är den för kätteri, fastän jag själv hjälpt honom i hans ansträngningar att få bukt med kätteriet. Jag har aldrig förnekat Jesu Kristi gudomlighet eller förklarat honom, Moses och Muhammed vara bedragare. Jag har varit kritisk mot vissa punkter i dessa tre monoteistiska världsreligioners förfaringssätt mot oliktankande, men litet hälsosam och nödvändig kritik måste alla kunna tåla och även hans helighet. Emedan han har förklarat ett heligt krig mot oss som utesluter alla försoningsmöjligheter ser vi det som vår plikt för världsfredens skull att politiskt besegra honom och avsätta honom. Därför är det vår avsikt att krossa Kyrkostaten. Ingen medborgare från detta land får resa in i det heliga tyskromerska riket, och de som försöker tages till fånga. Så länge ingen fred är möjlig med hans helighets ledning för den romersk-katolska kyrkan har vi inget annat val än att bekämpa Gregorius IX politiskt tills han såsom ovärdig ledare för kyrkan är krossad. Hans främsta offer för hans intoleranta och sinnesrubbade politik blir i första hand alla hans egna oskyldiga undersåtar. Må dessa bli upplysta därom i hela Kyrkostaten inklusive Bologna, Milano, Brescia med flera städer och länder som behagar ta hans helighets dödsdömda parti.

(försvinner med hovet. Berard blir kvar med Petrus de Vinea.)

Berard Världen är skakad av den våldsamma konflikten mellan de två högsta företrädarna för hela kristenheten, som båda anklagar varandra för att vara Antikrist. Oro och bekymmer inför framtiden präglar alla hov, och alla ställer sig frågan: "Varför kan inte kyrkans och kristenhetens ledare vara vänner?" Men världskonflikten är ett faktum. Genom hemliga intrigspele har påven oavbrutet allt tydligare motarbetat kejsaren, som hela tiden har trappat upp sina provokationer mot påvestolen. Påven har själv tagit initiativet till en kamp på liv och död som omöjliggör någon väg tillbaka.

Petrus Båda menar sig ha rätt och påstår att den andra antingen är sinnessjuk eller en galning. men vem har rätt? Och vem kommer att segra?

Berard Båda har rätt, och båda har fel, men kejsaren har mera rätt än påven, och påven har mera fel än kejsaren. Påven har rätt i sitt fördömande av kejsarens övermod, men vanligt mänskligt fåfängt hybris är ingen skäl原因 anledning till påvlig exkommunicering. Kejsaren har icke begått något av de brott som påven anklagar honom för utan att ha bevis. Följden av konflikten blir en tragedi i vilken ingen kommer att segra men alla desto säkrare bli förlorare. En oförsonlig tvekamp mellan påve och kejsare kan endast leda till att påvedömet lika väl som kejsardömet båda förlorar sin världspolitiska betydelse.

Petrus Likväl segrar vår kejsare, städerna öppnar med entusiasm sina portar för fredens bevarare, den messianske fridsfursten blir välkomnad tacksamt av Montefiascone, Spoleto, Ancona, Viterbo och köpingar närmare Rom för att han är så vänlig och ädelt befriar de missnöjda borgarna från kyrklig byråkrati och svartrockarnas skatteförtryck, och i Rom söker

åtskilliga kardinaler sig bort från den nittioårige påven för att ställa in sig hos kejsarens bättre regering i stället. Snart håller befrielsestrupperna samtliga vägar till Rom: Palestrina, Albano och Tivoli har överlämnat sig frivilligt, och allt som fattas är intåget i själva Rom. Men att våga ett slag, en belägring, en krigisk aktion mot den heliga staden vill kejsaren icke. Han vill blott beröva sin påve all världslig politisk makt men icke göra den ringaste åverkan på Petri ställföreträdarens heliga ämbete.

Berard Påvens försvar blir att kalla in samtliga präster och biskopar i hela världen till ett nytt koncilium vars främsta syfte och mål blir att avsätta kejsaren. Fredrik är väl informerad och vägrar att tillåta någon prelat att passera till Rom. För att undvika farliga landsvägar samlas då alla inbjudna prelater, primaser och biskopar nere i Genua för att med en särskild flotta i säkerhet segla till Ostias hamn. Men på vägen blir flottan bemött utanför Monte Christo av kejsarens snabba galärer, och sjöslaget avgörs direkt. Fyra tusen prelater, legater, primaser och biskopar tages till fånga, sex skepp blir med präster och överbefälhavare sänkta i havets djup, medan samtliga övriga skepp kapas av konung Enzio som för dem i hamn in till Pisa. Av det stora kejsarfördömande digra konciliet blir ingenting. Påven själv blir sängliggande i sin migrän och sin gamla obotliga njursjukdom, medan de kejsrerliga ohejdbara arméerna sluter sin ring kring den eviga staden, som nu väntas falla som en mogen frukt jämte påven i kejsarens varsamma händer. Men påven Gregorius den nionde dör med ett hånskratt och kommer ifrån hela saken så billigt som möjligt. Därmed har han grymt överlistat sin bannlyste fiende, som inte kan göra någonting mer förrän Roms kardinaler har valt en ny påve.

Scen 3. Apulien, Foggia.

Fredrik (märkbart åldrad) Berätta mera! Detta är den bästa underhållning som jag fått på årtal!

Petrus För att befästa sina positioner och sitt grepp om kyrkan hade påven hjälpt sin trogne vän Orsini, en senator och en minoriterbroder, till oinskränkt makt i Rom. När påven hade dött så blev Orsini en fullkomligt hänsynslös diktator. För att tvinga fram ett snabbt och önskvärt påveval så drev han alla kardinalerna in i Severus Septigonium, från vilken byggnad ingen släpptes ut förrän rätt påve valts. Där satt de höga kardinalerna och ärkebiskoparna såsom i ett fängelse mitt i augustis mördande romerska hetta, och de kunde inte enas.

Fredrik (skrattande) Och vad gjorde senator Orsini då?

Petrus Han tappade allt tålamod och började utsätta kardinalerna för regelrätt tortyr. Han lät dem föras ner i djupa svarta källargångar där de sparkades och fick örffilar såsom straff för olydnad och tröghet. En av kardinalerna föll i en trappa, åkte ner och rev upp hela ryggen på de skarpa stenarna. Lokalens tak var som ett galler genom vilket solen stekte utan att en enda plågad själ fick frisk luft eller kunde komma ut. Ej heller fanns det några hygieniska anordningar. Snart utbröt sjukdom, tarmbesvär, epidemier och allt utom pest. För att då påskynda ett påveval lät senator Orsini hälla gödsel och urin till kardinalerna igenom takets galler. De utsatta hade ej ens tillgång till varmt vatten, och om även de med nöd fann medel till att hålla rummet rent så kunde de dock ej befria sig ifrån den fasansfulla stanken. Snart så började senatorns offer dö, och först bland dem var engelsmannen Somercote. Hans lik blev hånat av Orsini, som förkunnade för kardinalerna, att om de inte valde snart hans påve skulle han påskynda valet med att hissa ner Gregorius lik i det upplösningstillstånd som det redan var som lämpligt sällskap åt tröghjärnorna. Då valde kardinalerna en milanesare till påve, Gottfrid av Sabina, men han dog av skräckkonklavens konsekvenser i form av den gräsligaste sjukdom efter sju ton dagar. Alltså måste kardinalerna på nytt församlas till

konklav på senator Orsinis villkor, som om skräckkonklaven på sextiofyra dagar inte hade varit nog.

Fredrik (skrattar hjärtligt) Där fick de romarna för att de föredrog sin påve framför mig! Om de blott öppnat sina portar för mig och spytt ut sin gamle mumie till galen påve hade senator Orsini aldrig fått en syl i vädret!

Petrus Hade det då inte varit bättre att intaga staden och med våld avlägsna påven?

Fredrik Jag är inte sådan. Andra kejsare må plundra Rom i framtiden, det har den ruttna staden verkligen förtjänat, men att göra sådant är jag själv för god för.

Petrus Eftersom ni höll er borta blev ni desto mer förbannad av de stackars prästerna. De gav er hela skulden för det lidande de fick, och ni beskylldes till och med för att ha viglat upp mongolerna i Asien enkom för att dessa skulle krossa kristenheten.

Fredrik Dessa präster är som kvinnor. De har inget sinne för logik. Är jag då ansvarig för att mongoler härjar i mitt eget rike och för att min egen här i Liegnitz blir besegrad av barbarerna? Är jag då ansvarig för hela världens öde, bara för att jag är lyst i bann av kyrkans helt senildementa åldringar, som leder den åt helvete i stället för att ekonomiskt och förnuftigt sköta om dess tillväxt och moral? Jag är ansvarig för min olycklige sons död men är själv ett offer för all världens öde.

Petrus Henrik dog helt plötsligt av en olyckshändelse som ingen hade någon skuld till.

Fredrik Men jag dömde honom till hans liv i fångenskap förutan möjlighet till någon form av rättelse.

Petrus Ni är precis så oskyldig till Henriks död som till er tredje kejsarinna.

Fredrik Isabella dog i barnsäng. Vem var det som gjorde henne havande?

Petrus Hon födde två barn åt er utan att hon dog.

Fredrik Hon dog likväl av en förlossning som var följden av att jag begagnat henne.

Petrus Ni kan ej belasta er där för.

Fredrik (skriker) Vem kan väl hindra mig däri? (*tystnad*)

Fortsätt er berättelse. Den muntrade tillfälligt upp mig.

Petrus Efter två år utan påve kunde äntligen en påve väljas genom er försorg, då ni gav frihet åt två kardinaler. I Anagni kunde kardinalkollegiet utan störningar från senator Orsini välja då er gode vän Sinibald Fiesco, kardinal från Genua.

Fredrik Så har vi äntligen en vän på påvestolen. Han har alltid tillhört fredspartiet. Vi behöver fred nu, Petrus av Vineia, så nödvändigt. Inte var det roligt att belägra det oskyldiga Faenza och där låta barn och kvinnor svälta genom åtta månader. Italien passar ej för krig, och jag är italienare och passar inte för det heller.

Petrus Ni är sicilianare, ers majestät.

Fredrik En sicilianare är mera italiensk än någon italienare. Sicilien endast kan förena allt italienskt, och från Palermo kommer all italiensk kultur idag. Vi har ju till och med gett form åt det italienska språket, som ej existerade förrän vi började med våra litterära initiativ.

Petrus Likväl ger allt Italien er all skuld för alla krig.

Fredrik De har en så vidskeplig fruktan och respekt för påvedömets unkenhet att de ej vågar anklaga den ende skyldige.

Petrus Likväl så kan han nu ge världen fred.

Fredrik Ja, endast han, ty jag är bannlyst, och så länge jag är bannlyst måste hela världen lida av min oro, eftersom jag råkar vara världen.

Scen 4. Konciliet i Lyon sommaren 1245.
Det inre av katedralen.

Innocentius IV (tidigare kardinal 1, talar inför 150 delegater)

Ni har hört att jag är en försoningens och fridens man. Ni har förvisso även hört att jag var den bannlystes egen kandidat till det mest heliga av alla ämbeten. Förvisso är ni även underkunniga om den bannlystes outröttliga, krampaktiga och nästan misstänkt generösa öppningar och löften om försoning om han blott blir löst från bannet. Det är vi nu här gemensamt för att diskutera.

Berard Med ert helighets tillåtelse ber jag att få framlägga kejsarens aktuella förslag. Han accepterar Lombardiets städers villkor, och han åtar sig att göra ett nytt korståg till Jerusalem och stanna borta i tre år för att försäkra kristenheten om mandatet över hela det heliga landet.

Innocentius Kardinaler, biskopar och präster, jag ber er besinna att det är ett anbud som vår kyrka ej har råd att motstå. Islamiterna har intagit Jerusalem på nytt, den fredliga egyptiska sultan som gav oss staden utan krig är död och borta sedan sju år, och om vi skall få Jerusalem tillbaka måste vi med krig och kompetenta generaler bruka bittert våld. Det åtar sig den bannlyste att göra som försoning för sin syndabörda, sina hädelser, sitt övermod och sin perversitet.

Jacopo di Palestrina Och hur kan vi väl lita på hans ord? Hur vet vi att han när han blivit löst från bannet genast lämnar Europa? Dröjde han ej tolv år senast efter givet korstågslöfte innan han begav sig och då blott för att bli av med bannet, varpå hans muslimer gav honom Jerusalem alldeles gratis blott för att behaga honom? Hela världen vet att han står med sin vänstra fot i judars och muslimers läger, att han aldrig haft en hustru utan att bedraga henne med arabiska och etiopiska slavinnor, att han använder sig av de gruvligaste saracener som polis och livvakt för att hålla ordning på de länder han förtrycker, och att han med list är redo till vad nidingsdåd som helst. Hur vet vi att han, om han frias från sitt bann, ej genast inställer sin resa och i stället gör ett korståg mot Milano, Brescia och Bologna och fördärvar den italienska frihet som finns kvar, varefter en ny bannlysning blott vore något för den överlägsne övermäktige att skratta åt? Jag föreslår att han först gör sitt korståg och så visar vad han går för. Sedan kan vi diskutera saken.

Berard Ädle herrar, ni anklagar kejsaren för svekfullhet och opålitlighet. Har då ej kyrkan mera svikit honom än tvärtom? Har han ej nu i fyra år stått utanför Canossas stängda port och bönat? Har han icke respekterat Rom och kyrkan och dess frid och helighet inför två påveval fastän han kunde då ha tagit staden och själv tagit hand om påvens nycklar? Har ej Innocentius den fjärde själv, vår nye påve, grovt bedragit kejsaren med att utlova fredliga förhandlingar i Narni blott för att, när de två skulle träffas, rymma fältet, fly till Genua och basunera ut för världen att han flytt för att undvika att bli lömskt tillfångatagen av den obehäpnade bannlyste, fastän det ej förelåg ens sådan möjlighet? Blev ej en kejsarlig beskickning, som bestod av diplomater under full immunitet, grovt överfallna vid Viterbo varvid flera fredliga budbärare från kejsaren blev massakrerade hur obehäpnade och oskyldiga de än var? Så grova är förseelserna och lagöverträdelserna emot kejsaren och hans parti, som endast vill ha fred, att påven själv ej längre ens kan med att möta kejsaren öga mot öga och än mindre nedlåta sig till förhandlingar med honom!

Innocentius Därför är vi här för att nu genomföra dessa önskvärda förhandlingar. Berard, vår ärkebiskop av Palermo, jag är själv fullständigt positiv till en försoning med den bannlyste, om endast han uppfyller våra villkor.

en rysk delegat (stiger upp och talar försande på ett obegripligt österländskt språk)

Innocentius Vad är det han säger?

Palestrina Han verkar mycket angelägen.

Innocentius Tala högre, karl, och tydligare!

ryssen (fortsätter sin obegripliga svada)

Innocentius Vad tusan är det för ett språk han talar?

Berard Det är varken grekiska, hebreiska eller latin.

Innocentius Finns ingen här som kan förstå den desperate mannens vilda tungomål?

patriarken från Antiokia Det låter som ett slaviskt språk. Måhända vi har någon tolk som kan förstå det.

Innocentius Finn en tolk då snarast möjligt!

(Alla deltagare blir ganska perturberade.)

flera klerikaler Vad säger han? Det måste vara något viktigt! Han verkar så förtvivlad. Kanske han blott är besatt. Nej, det är nog allvarligt.

(En tolk förs fram.)

Innocentius Vad säger karlen?

tolken Tala, mänska! *Kak vy gavaritye?*

ryssen (börjar flöda på nytt, en diger ström av obegripligheter med fullaste eftertrycklighet. När han äntligen tystnat:)

tolken Han säger att mongolerna har överfallit hela Ryssland, att de har förslavat alla ryska städer, bränt upp alla ryska kyrkor och nu drar förhärjande igenom hela Europa som vandaler genom Polen, Ungern och Rumänien. Han säger att han på sin resa bara sett förödelse och död för hela kristenheten norr och öster om den stora floden Donau och att dessa hunner säkert kommer att gå över floden och dra vidare mot väster och mot Medelhavet.

(Alla bli ytterst förskräckta.)

Innocentius (ropar högt) Det är ju förskräckligt!

kardinal Rainer Det är den bannlystes fel! Det är han själv som uppviglat det hedniska muslimska Asien mot Europa! Det är han och ingen annan som har prisgivit Jerusalem åt sina vänner islamiterna, vars religion han själv vill övergå till, varför han vill ha arméer med sig till Orienten för att skaffa sig ett kyrkofientligt kejsardöme där!

Berard Din gaphals, du är inte klok. Här står Europa hotat av mongoler och araber som just intagit Jerusalem, och du predikar krig och oförsonlighet mot den som är den ende som kan hjälpa Europa mot barbarers stormar!

Rainer Han är själv barbar! Jag har beviset! Det har kommit fasansfulla färska nyheter ifrån Viterbo, som den lagerkrönte kejsaren just jämnat har med marken genom sina saracenska styrkor blott som hämndaktion för att hans egna diplomater där blev överfallna! Jag har brevet här!

(håller upp ett stort brev. Alla blir bestörta och upprörda.)

Berard (pinsamt berörd) Ers helighet, kardinal Rainer är beryktad för sin partiskhet mot kejsaren. Om någon kris nu plötsligt blossat upp omkring Viterbo-intermezzot, låt oss då utreda saken innan felaktiga och beklagliga beslut blir resultatet av osaklig överdriven falsk information.

Rainer Ers helighet, hit till Lyon har anlänt ögonvittnen till de kejsarliga härjningarna i Etrurien. Den bannlyste tyrannens saracener har förhärjat bygden såsom huliganer, bränt och skövljat, våldtagit, förstört och plundrat även kyrkor. Sådana är samtliga muslimer, och de tjänar den bannlyste kejsaren! Han måste avsättas omedelbart i hela kyrkans och i hela civilisationens namn!

Berard Jag ber ers helighet om uppskov för en saklig undersökning av vad som har hänt.

Innocentius Vi kan ej uppskjuta ett kyrkomöte som har inletts och som pågår nu som bäst. Om det finns ögonvittnen från Viterbo här som kan bekräfta kardinalen Rainers redogörelse, så är ej någon vidare utredning nödvändig. Vi känner alla inom kyrkan alltför väl till den bannlystes farliga otålighet, hans okristliga hämndlystnad och att han använder sig av araber

just för sina terrordåd, som detta verkar vara ett exempel på. Allt stämmer alltför bra med allas bild av honom. Frågan måste nu en gång för alla här avgöras. Det har yrkats på att den bannlyste här förklaras avsatt. Vilka stödjer detta krav?

(En osäker majoritet räcker upp händerna.)

Det räcker. Härmed måste jag förklara kejsar Fredrik av familjen Hohenstaufen avsatt såsom kejsare för det tysk-romerska imperiet. Kronan erbjuds därmed hans son Konrad. Och hur gör vi med hans exkommunicering? Vilka stödjer denna? *(En något säkrare majoritet räcker upp händerna.)*

Därmed är vårt kyrkomötes viktigaste fråga avgjord. Vår bannlysning av den nu avsatte kejsaren förblir vid makt. Därmed är det vår plikt att mana kristenheten till ett korståg mot den alldeles förkastlige fördärvade omöjliga fördömda kejsarusurpatorn. Må han vara alldeles fördömd för evigt!

Ludvig den helige Ursäkta mig, men detta är ej klokt. Man kan ej avsätta en kejsare som Fredrik som har gjort så oerhörda tjänster för vår civilisation. Det är helt enkelt inte rättvist.

Innocentius Du, vår son kung Ludvig av vårt värdland Frankrike, får nu i uppgift att i stället för den bannlyste dra ut i korståg mot Egypten och muslimerna. Må du med din så exemplariska och djupa fromhet lyckas bättre än den gräslige avfällingen....

Ludvig Ursäkta mig, men....

Innocentius Sådant vill vi inte höra.

Berard (för sig själv) Fredrik, Fredrik! Varför kunde du ej vänta med din vedergällning bara några veckor! Nu är allt förstört!

Thaddeus från Suessa (reser sig) Jag måste protestera. Konung Ludvig, som är värd här för vårt kyrkomöte, har fullkomligt rätt: det här är inte klokt! Allt vett uppreser sig mot dessa två förhastade beslut! Jag måste erinra konciliet om att endast hundrafemtio legater här finns röstberättigade och närvarande. Frånvarande är en betydande majoritet. Blott få av Englands sändebud finns här, och även Tyskland är knappt alls representerat. Så allvarliga beslut som fattats här kan endast fattas av ett fulltaligt koncilium, som verkligen representerar hela kyrkan. Vid konciliet för trettio år sedan deltog över fyra hundra biskopar, som en jämförelse.

Innocentius Vi kan ej ändra vårt beslut. Vi måste vara konsekventa. Korståget mot kejsarnidingen förblir predikat, och till var och en som deltar i förföljelsekampanjer mot den kejsarliga saken skall utfärdas avlat. Vi skall sätta Franciskanerorden in mot den bannlyste som i alla kyrkor, kloster och församlingar skall propagera och predika effektivt mot kättaren som satt sig över världen.

Thaddeus Det finns ej bevis för kejsarens påstådda kätteri. Han har ej talat emot någon religion och allra minst emot den kristna. Han kan ej belastas för förlusten av Jerusalem och icke för mongolernas förhärjningar. Han vill tvärtom dra ut i korståg för att återta Jerusalem. Han är vår främste diplomat och har erbjudit sig att även överbrygga schismen med den ortodoxa österländska kyrkan. Vad beträffar tragedin Viterbo är ej kejsaren den ende som förbrutit sig, gjort övergrepp och brutit fredsavtal. Det var just vid Viterbo som en påvlig styrka angrep och förintade en obehäpnad diplomatisk fredsdelegation från kejsaren, som tillförsäkrats fri och säker lejd.

Rainer Är även du förrädare mot påven?

Ludvig Ärade legater, kardinaler, biskopar och präster, innerligen ber jag er att hålla fred!

Innocentius Vi är ej här för att bli skymfede av mutade bulvaner företrädande en bannlyst. Vi är allesammans heliga i egenskap av kyrkans tjänare och accepterar ej anklagelser från ett parti som är och förblir bannlyst. Att bemöta och att lyssna alls till sådant är helt enkelt under vår kristliga värdighet.

Berard (för sig själv) Nu börjar jag förstå vad Fredrik menade när han förklarade, att ju mer heliga prelater menade sig vara, desto mindre heliga var de då bara i praktiken.

ryssen (försöker få sin sak uppmärksammas) Mongolen! Mongolen! Mongolen!
(Ingen bryr sig om honom.)

en kardinal Detta är inledningen till upplösningen av kyrkan och kristenheten.

Rainer (skriker) Kejsaren är en sutenör, och han bolar mest med musselmanska bajadärer och odalisker! Han har ett harem i varje stad i Apulien! Hans välde och familj måste utrotas!

Innocentius Han kan inte bli mera bannlyst än vad han redan är. Vi har förbannat honom för evigt.

Ludvig Fred, mina bröder, fred!

några delegater (sinsemellan) Påven är inte klok.

andra Vad säger ni, era förrädare och huliganer?

Innocentius Det är varje människas plikt att göra uppror mot kejsaren! Vare det predikat i alla kyrkor och i alla församlingar!

flera Anarki! Anarki!

andra Det betyder slutet för den kristna eran!

Thaddeus (förtvivlad, ropar högt) Detta är en vredens, olyckans och eländets dag!

(kastar sin fackla mot golvet och lämnar kyrkan. Många följer hans exempel. Upprördheten tilltar. Handgripligheter blir ständigt mer överhängande.)

ryssen (förgäves, springer omkring) Mongolen! Mongolen! Mongolen!

(scenen slutar i nästintill fullständigt kaos.)

Scen 5. Turin, september 1245.

Fredrik Nå, min ärkebiskop, trognaste och äldste vän och bäst av alla mina outhärliga rådgivare, vad nytt ifrån Lyon? Har påven givit någon rationell förklaring till att han så nyckfullt lämnade sin kejsare i sticket mitt i de livsviktiga affärerna i Narni? Jag förmodar att han trummade ihop sitt kyrkomöte för att sanktionera kristenhetens nya korståg under ledning av sin kejsare, som därför lämpligtvis blev friad från sitt bann?

Berard Min kejsare, jag bär tyvärr från kyrkomötet med mig en ensidig jobbspott.

Fredrik Vad har hänt?

Berard I korta ordalag: ni har förklarats avsatt, och er exkommunicering har bekräftats och förnyats.

Fredrik (mällös) Varför?

Berard Allt såg ut att kunna lösas, all försoning verkade att gå igenom, när den galne kardinalen Rainer plötsligt störde mötet med att argt berätta om den hänsynslösa hämndaktionen mot Viterbo. Fredrik, varför måste du gå och förlora allt ditt tålamod just när all efterlängtd ordning höll på att bli återställd igen?

Fredrik Så påven ignorerade min fred med Lombardiet och mitt korstågslöfte för att glo sig blind på att jag genomfört en rättvis dom mot folket i Viterbo för att dessa kränkt en fredlig diplomatisk kommission? Då blir det alltså inget korståg?

Berard Konung Ludvig, som benämns den helige nu redan, fick i stället detta uppdrag.

Fredrik (skrattar hårt och kallt) Den menlöse goddagspilten! Kommer han i hamn i det ohälsosamma orientklimatet dör han genast av förkylning! Påven ämnar då att skicka kristenhetens ädlaste och frommaste monark rätt in i döden! Ha! Det är just likt den ruttna påvestolen! Allt vad den kan göra är att offra sina bästa kristna människor för hänsynslös utbredning av den romerska intoleransen!

Berard Häda icke hånfullt nu i denna stora olycka. Gör icke skadan värre. Det är nu det enda råd som jag kan ge er.

Fredrik Kan då olyckan bli värre? Världens ordning och regering har förklarats avsatt av ett ensidigt fanatiskt och hysteriskt koteri av vilseförda präster! Påven vill med andra ord ha fortsatt världskrig! Nå, då skall han få det!

Berard Ta det lugnt, min gode kejsare.

Fredrik Det är mitt eget fel! Jag var en narr som trodde något gott om denna intriganta hyckleriförpestade förljugna omoraliska lågsinnade dödsdömda kyrka! Nå, nu kommer väl hans helighet att uppvigla all världen emot mig i vanlig ordning! Jag får åter fiender i varje fattig franciskan, som lydig påvens ofelbarhet blint predikar att jag är den värsta skurken i historien och självaste herr Antikrist som måste skoningslöst bekämpas och oskadliggöras, så att jag får alla enkla bondemassor mot mig utrustade med knölpåkar, högafflar och klubbor, som då mina legoknektar nödgas meja ned som säd för lien! Påven vill ha blod, och eftersom all världen lyder påven får han även blod i syndafloder, som blott dränker kyrkan i en framtid som ej skyldig är till dagens händelser. Han tvingar oss till krig! Jag var en dåre som ej genast intog, brände och förstörde Rom och jämnade det rövarnästet Vatikanen för all tid med marken när jag kunde! Detta självgoda självrättfärdiga etablissemang, som kokar hop allt elände på jorden, som består av parasiter, drönare och efterblivna handikappade kretiner, borde renas ut en gång för alla och varenda ofelbar eunuck dras ut på Petersplatsen naken för att spikas upp på kors till varnagel för hela världen!

(*tystnad*)

Berard Jag förstår er vrede, men den hjälper ej, och kristenheten skall ej acceptera den.

Fredrik Den har själv bett om den! Den köper ju den heligaste kyrkans avlat! Om jag känner dessa krämare i Vatikanen rätt så blir nu alla avlat desto mera generösa ju mer avlatsköparen förbinder sig till att bekämpa kejsaren!

Berard Det är alldeles riktigt att det urspårade kyrkomötet genast resulterat i en uppblomstring av avlatshandeln.

Fredrik Vi står nästan ensamma, Berard, inför en värld av dumhet och vidskepelse som vi är tvungna att bekämpa. Om de i sin dumhet använder sig av vad avgrundsmedel som helst måste vi för att försvara sans och vett och civilisation beslutsamt sätta hårt mot hårt. Här hjälper inte kristen kärlek längre när den kristna kyrkan själv blott andas hat och destruktivitet.

Berard Ett gammalt ord ifrån Antiken rinner mig i sinnet.

Fredrik Vilket då?

Berard Mot dumheten så strider själva gudarna förgäves.

Fredrik Vi är icke gudar, käre ärkebiskop. Vi är människor.

Scen 6. Grosseto, mars 1246.

Petrus de Vinea Vad är det för en man?

högvakten Han kom i morse med galären från Sicilien, och han påstår att han är ett sändebud från greve Richard av Caserta, svärson till vår kejsare.

Petrus Vi kan ej störa kejsaren med eventuella dåliga nyheter nu så här strax före påsk när sådana högtidligheter är planerade och färdigt förberedda.

högvakten Detta gav han mig som lösen. (*räcker fram ett stort brev med konungariket Siciliens sigill.*)

Petrus Det är ju det kungliga sigillet!

högvakten Ja.

Petrus Då måste ärendet i alla fall få företräde framför alla andra. Någoting har hänt av högsta vikt. För in kuriren.

högvakten Ja. (*går*)

Petrus Ett gift sprids över Europa genom påvens avlatsbrev som säljs av tiggarmunkar, franciskaner och dominikaner, och avlatsinkomsterna går uteslutande till mutor av politiska personer för att dessa skall avfalla, göra uppror och dra ut i korståg mot vår kejsare. För påven är mongolers och arabers framfart och förödelse av Polen och Jerusalem en obetydlig småsak mot det alldeles oacceptabla faktum att det existerar en person som kejsar Fredrik. Detta är en tid av ständig skräck för mordiska komplotter, och vår kejsare med sina plågor och sin sömnlöshet bör skonas från en ruttan påvevärlds intriger. Men ett brev som detta måste kejsaren få läsa. (*Högvakten återkommer med kuriren.*)

högvakten Här är mannen.

kuriren Det är alldeles nödvändigt att jag strax blir förd inför er kejsare.

Petrus Det skall ni bli om han så vill. (*till högvakten*) Min vän, befordra detta brev till kejsaren personligen.

högvakten Det skall jag genast göra. (*går med brevet*)

kuriren Här finns inte tid för dröjsmål. Vad är det för väldiga festförberedelser som äger rum i hela staden? Är det någon anförvant till kejsaren som skall ha bröllop?

Petrus Nej, min vän, vår kejsare skall endast fira påsken.

kuriren Det finns inget utrymme för fest och glädje nu.

Petrus Det hoppades vår kejsare i det oändliga dock att det skulle finnas.

högvakten (återkommer) Kejsaren vill träffa sändebudet genast.

kuriren Då finns det åtminstone svagt hopp.

(*Dörrarna slås upp. Kejsaren inträder.*)

Fredrik Det är en blixtnedslag från klara himlen! Var är det fatala sändebudet?

Petrus Han står här.

Fredrik (till kuriren) Är du medveten om min svärsons brevs groteska innehåll?

kuriren Jag känner till konspirationen. Därför blev jag av er svärson exklusivt betrodd med uppdraget att föra brevet fram till er.

Petrus Vad är det för konspiration?

Fredrik Hans helighet har hemligt givit en signal till hela Europa att på samma dag på själva påsken resa sig mot mig. Med pengar har han mutat nyckelmän på höga positioner ifrån Östersjön till Lampedusa. Främst bland bunten av förrädare står Heinrich Raspe, mannen som jag omhuldat såsom en broder och vid vilkens sida jag i Marburg bad och knäföll vid den heliga Elisabeths fridlysta grav, en släkting till mig själv, vår högst betrodde lantgreve av Thüringen! I morgon vid den första påskmåltiden skall jag själv med mina söner Enzio och Ezzelino överfallas och bli mördade av våra egna gäster, släktingar och vänner!

Petrus Vilka är de sammansvurna?

Fredrik Ansvarig för sammansvärjningen är Orlando di Rossi, påvens svåger, som jag själv fick vald till podestá av Florens. Men de andra ansvariga namnen skär mig djupare i hjärtat: Jacopo di Morra, Roger de Amicis, podestán av Parma, sonen till min egen lärare Wilhelm Francisus i Palermo; vidare Pandolfo Fasanella, generalkaptenen för Toscana, Andreas Cicala; men Tibald Francisus är det namn som krossar mig liksom en Brutus! Alla dessa har jag fostrat själv som mina söner, jag har varit som en far för dem och visat dem mitt livslånga förtroende, och de är allesammans mutade av påvens avlatspengar till att mörda mig, välgöraren, uppfostraren och fadern för dem alla! Detta är för mycket!

högvakten (till Petrus) Jag tror att hans kejsarliga höghet gråter.

Petrus Är det då så konstigt?

Fredrik Festligheterna är inställda! Min högvakt, gör din plikt! Du hörde namnen! Ingen av förrädarna får komma undan! (*Högvakten skyndar ut.*) Ack, min Petrus av Vineia, hur kan jag väl mera lita på en enda människa om alla mina bästa vänner är förrädare? Som om det inte räckte med att själva påven var förtappad! Han har blivit som ett avloppshål, vars svarta avgrund hela världen hopplöst rinner ner i för att uppgå i en stinkande kloak!

Petrus Vad ger ni mig för order?

Fredrik Hovet bryter genast upp ifrån Grosseto. Påskhögtidens festlighet och ljus får finna sig i att ej någonsin bli tända. Detta blir min dystra ålderdoms ohyggliga inledning.

Enzio (inkommer) Far, Pandolfo Fasanella och vår trogne Jacopo di Morra har helt plötsligt lämnat sina ämbeten och flytt. Man fruktar att de intrigerat.

Fredrik Käraste min son, din nyhet var befarad. De är redan avslöjade som förrädare.

högvakten (återinträder) Ers kejsrerliga höghet, jag får härmed meddela att hamnen, portarna och vägarna är spärrade och att Tibald Francisius gripits.

Fredrik Då är påvens högra hand oskadliggjord, men därmed har vi även huggit av vår egen vänstra hand. Min son, snart har vi bara kvar oss själva att alls kunna lita på, snart står vi som familj alldeles ensamma mot hela den av påvens världslighet och makt fullständigt korruperade nepotiserade och kyrkospindelnätsinsnärjda världen.

Enzio Vi skall slåss, far, tills vi dör.

Fredrik Även om vår Hohenstaufiska familj blir bannlyst för all framtid här i världen, vad betyder det, om blott vi gör ifrån oss väl inför den okränkbara evigheten? Kom, min son, mitt hov, vi måste draga vidare, vi kan ej någonsin slå oss till ro i någon huvudstad med detta ambulerande och ständigt flyttningstvungna kejsarhov, vi måste vänja oss vid att bli som zigenare. Kom, denna stad är alltför nära Rom! (*Alla bereder sig för uppbrott.*)

Scen 7.

Manfred Ers excellens, ni är min faders äldste vän och trognaste rådgivare. Ni känner honom bäst av alla. Jag vill gärna veta av er hur han mår.

Berard Vad vill du veta, Manfred?

Manfred Allt.

Berard Det finns ej någon som kan veta allt om kejsaren. Ej ens jag själv vet hur han mår egentligen.

Manfred Berätta vad ni vet.

Berard Jag vet ej mycket.

Manfred Herre Gud! Det kan ju hela världen se att han är sjuk! Han går och lider, kvider för sig själv när han inbillar sig att han är ensam med sig själv, han åldras fortare för varje dag, hans tinningar blir alltmer silverglänsande och flinten breder ut sig, han går böjd och bruten som en skugga av sig själv, och ni är likgiltig för vad som försiggår!

Berard Min son, jag är ej likgiltig. Jag lider kanske mer än någon annan inför tragedin som är din faders men som drabbar hela världen. Jag skall redogöra för exakt vad som har hänt. Han flyttade sitt hov ifrån Grosseto till Turin, var han snart välvde nya stora planer på hur allting skulle ordnas till det bästa. Han planerade ett fälttåg över Alperna för att ta påven i Lyon och tvinga honom till försoning. Därifrån så skulle fälttåget dra vidare mot norr och in i Tyskland. Konungen av Frankrike, den fromme Ludvig, var helt med på planerna och ställde upp som bundsförvant. Definitivt så skulle påvens anarkistiska omstörtningensverksamheter stoppas och de självsvåldiga tyska furstarna få lära sig en läxa. Allt var förberett, och härnadståget skulle just inledas, när det kom ett bud om Parmas fall och avfall. Parma kunde icke undvaras för ordningen i Norditalien. Om man släppte Parma skulle hela Norditalien gå förlorat. Därför måste tåget mot Lyon uppskjutas, och i stället så belägrade din fader Parma. Nära intill staden lät han bygga en ny stad Victoria, som efter Parmas återinförlivande med riket skulle hålla Parma ständigt under uppsikt. Staden blev en mönsterstad med trädgårdar, palats och parker, kejsaren lät flytta dit förråd av alla sina skatter, sina böcker och bibliotek, allt skulle finnas där som en strategisk stödpunkt för hans herravälde och hans trupper i det nordliga Italien. Där fanns hans kansli, hans mynteri, statskassan och förråd för tre arméer. Då

i sin förtvivlan gjorde Parma plötsligt ett försök att häva dödsbelägringen och lyckades och slog sig ut. Du var då med din far på jakt. Parmesarna befalldes då av påvens sändebud att passa på och anfalla Victoria och förstöra detta ställe. Detta gjorde Parmas folk. De intog staden, brände den, förstörde den och plundrade den till dess sista gatsten. Ingenting blev kvar. Där gick till spillo ovärderliga arkiv, din faders eget bibliotek med hans berömda bok om falkeneringskonsten, kejsarkronan med statskassan, och Victorias innevånare blev mördade till sista man och däribland den outhärlige Thaddeus av Suessa, han som vid Lyon-konciliet talade mest för din faders sak. Du vet själv hur det var. Du var då sexton år, och när ni kom tillbaka från er jakt var hela staden redan tagen, och ni måste fly för era egna liv. Det var din faders största militära nederlag, och femtonhundra av hans bästa män och mest lojala tjänare gick under, medan Parma triumferade och reste upprorsfanan högt i påvens namn. Ravenna avföll, nya fredsansökningar till påven från den franske kungen för din faders skull blev obarmhärtigt tvärt avvisade, och därpå drabbades vi av Petrus av Vineas förräderi.

Manfred Hur gick det till egentligen?

Berard Det vet vi icke. Han var Fredriks närmaste och mest betrodda man. Vi har fått veta att den gode Petrus spelade ett dubbelspel. Han mottog mutor ifrån påven som han stoppade i fickan. Samtidigt förskingrade han pengar från din faders kassa, statens kassa. Med den höga ställning som han hade kunde ingen kontrollera honom utom kejsaren. Hur sanningen kom fram vet ingen mänska. Kanske Petrus ej förrådde någon, kanske han tog påvens mutor bara för att själv bli rikare och strunta i att lyda påven, men hans märkliga förskingring var betydande. Han kastades i fängelse, berövades sin syn som andra statsförrädare, och slog i fängelset ihjäl sig med att krossa huvudet mot väggens stenar. Och vad tror du att kan återstå mer av din fader? Han har bara sina söner kvar. Han har ej längre något initiativ, hans politik och handlingar styrs helt nu av hans fienders förnyade attacker, han får ingen sömn och lider svårt av huvudvärk och inre plågor som ej någon doktor kan kureras, och han ser ej någon glädje mera i sitt liv, ej ens i falkeneringen.

Manfred Hur länge tror ni ännu att han lever?

Berard Han kan nog bli sextio år men knappast mycket mera.

Manfred Kommer påven att ansätta oss, hans söner, lika hårt som han har ansatt honom, efter att han lämnat detta jordiska?

Berard (med en suck) Tyvärr så tror jag inte att den nu helt korrumpade och penningsnikna kyrkan kommer att ha någonting till övers utom blint osläckligt hat för hela kejsarens familj. Hans helighet har själv förkunnat att vår kejsare har bannlysts för att hela hans familj skall vara bannlyst i all evighet. Det enda kyrkan lever för är att få pengar till att muta världens herrar med för ensidig bekämpning av en enda människa: er fader. Och att vara släkt med honom är i påvens och i kyrkans ögon det mest oerhörda brott som finns och överträffar allt våld och all kriminalitet.

Manfred Hans helighet lär få ett digert jobb med att utrota kejsarens familj, ty kejsaren har många söner.

Berard Många underbara vackra söner som är exemplariska för hela mänskligheten. Högst står du och din halvbroder Enzo.

Manfred Men ingen av oss lär bli kejsare.

Berard Nej, kejsartiteln tillhör redan Konrad och hans framtida familj.

Manfred Vad kan vi göra för vår fader?

Berard (med en suck) Han är inbegripen i ett världskrig som han ej kan ta sig ur. Han har ej något annat val än att blott kämpa, och den klämman kommer inte heller hans familj och söner ur. Ni måste bara kämpa tills ni stupar eller vinner. Det finns blott ett enda hopp, så som jag ser det.

Manfred Och det är?

Berard Min kejsare är ingen krigare. Han ville aldrig krig. Han drogs in i konflikter av en grym och obönhörlig påve, de konflikterna har han fått dras med hela livet, därför har han åldrats så i förtid, och han kommer ej ifrån dem förrän döden skiljer honom från hans ansvar. Eftersom han ej är någon krigare så har han icke klarat sig så bra i sina krig. Han är en diktare och filosof, en humanist och tänkare och inte ens egentligen en sann politiker. Det enda hopp som finns är om hans söner skulle vara mera krigare än han.

Manfred Vi föddes alla upp med skönhet och kultur som modersmjölk. Men Enzo är en begåvad taktiker, strateg och ledare. Med honom vid vår sida tror jag nog att det finns anledning till optimism.

Berard Jag hoppas du har rätt, min pojke, för din faders skull.

Akt V Scen 1. Lyon, 1250.

Innocentius Äntligen vädrar jag morgonluft! Enzo är fallen och tillfångatagen, den farligaste av den bannlystes söner! Nu faller den ena av kejsarens fästningar efter den andra. Förbannade ormyngel, fåfängt försökte du komma till Modenas hjälp som nu har blivit påviskt, din djärva framstöt mot Fossalta blev ditt fräcka övermod's undergång, sitt nu och ruttna ihjäl i Bologna i fästningens cellmörker såsom den förste av Antikrists äntligen rättvist bestraffade evigt fördömda och vidriga söner! Vi har bara börjat! Vartenda fräckt ormyngel av den familjen skall utrotas lika så säkert som att påvekyrkan är helig och okränkbar! Ja, kardinal, vad har du nu för nyheter?

kardinal 1 Helige fader, Ravenna har fallit.

Innocentius Vad menar du, tölp?

kardinal 1 Jag beklagar min dåliga nyhet, men staden Ravenna har fallit för kejsaren.

Innocentius Är då den bannlyste uppe i norra Italien och börjar på nytt?

kardinal 1 Nej, han håller sig nere i Foggia, men Petrus Capocci är slagen, och även Ancona har fallit.

Innocentius Det är ju förfärliga nyheter. Då är ju hela Romagna förlorat på nytt?

kardinal 1 Ja, allt utom Bologna. Men det är ej allt.

Innocentius Har du mera förargliga nyheter?

kardinal 1 Ja. Amiralen Pietro di Gaeta har i grund slagit den hela genuesiska flottan och erövrat sjutton galärer.

Innocentius Har då hela helvetet erövrat världen? Har du flera dåliga nyheter?

kardinal 1 Ja. Greve Uberto Pallavicini, den kejsarliga generalvikarien över Cremona, har tillfogat Parma ett svidande nederlag och tagit tre tusen fångar.

Innocentius Nu bävar all jorden, och marken försvinner och rycks undan mina två fötter. Vad mera?

kardinal 1 Piacenza har valt sig en ny podestá som är kejsarlig.

Innocentius Kvar står då bara Bologna, Milano och Brescia. Vem mera?

kardinal 1 Tyvärr är det alla. (*en ny kardinal inkommer*)

Innocentius Här kommer nu ytterligare en olyckskorp. Har även du bara dåliga nyheter?

kardinal 2 Här är ett brev från Egypten. (*påven sliter det till sig och ögnar igenom det.*)

Innocentius Ludvig den heliges korståg har misslyckats. Han har i grund blivit slagen av muhammedanerna och blivit tagen till fånga, och han vågar anklaga mig för sitt misslyckande, för att jag i mitt krig mot den bannlyste har hindrat denne från att fara med och själv delta med sina arméer i korståget!

kardinal 2 Konungens fångenskap är redan dammiga nyheter. Kejsaren har själv förhandlat fram konungens frihet. Han var ju god vän med den nya sultanens herr fader, och den

islamitiska härens befälhavare var hans gamle vän Fahr-ed-Din. Kejsaren har ett högt anseende i Orienten.

Innocentius Kan ni aldrig tåga om den där förfärlige kejsaren! Alltid förföljer han mig med sitt namn och sitt rykte! Skall jag aldrig mera få slippa att höra hans titel och namn! Han är avsatt! Han är ingen kejsare! Hör ni! Det finns ingen kejsare! Allt vad som finns är en bannlyst bastard som förföljer och plågar mig! (*en ny kardinal uppenbarar sig*) Vad är det nu då?

kardinal 3 Ett brev från kung Ludvig av Frankrikes bröder.

Innocentius Jag vill icke läsa det!

kardinal 3 De insisterar. Ni kan icke vägra att lyssna till ej ännu bannlysta furstar och hertigar som går i kyrkan.

Innocentius Läs upp det då!

kardinal 3 Ni har själv bett om det. (*öppnar brevet och läser högt*)

"Helige fader, på vår broder Ludvigs enträgna befallning är det härmed vår plikt att anmoda er att omedelbart sluta fred med kejsar Fredrik den andre och lösa hans kejsarlighet från hans bann. Om ni ej efterkommer vår önskan kan ni icke räkna med att mera få uppehålla er som vår gäst på vår bekostnad i Frankrike."

Innocentius Svaret är nej!

kardinal 3 Det har konungen räknat med. Här är ett bifogat brev från den engelske kungen, som skriver: "Ers helighet, om ni av fransmännen blir rättvist utkastad från ert i feighet uppsökta gömställe Lyon kan ni ej heller räkna med någon asyl som står under den engelska kronan. Om ni i er halsstarrighet ej vill sluta fred med den av er så orättvist behandlade kejsaren, så beror detta allenast på er egen fittavundsjuke. Blott för att han nu ämnar ingå i sitt fjärde äktenskap och eftersom er förvirrade kyrka allenast består av oduglingar som lider av impotens är ni galna av avund och drar ni med er i er stora förvirring all kyrkan och världskristenheten ner i ert fördärv. Tro ej att någon konung i världen är redo att hjälpa er när ni betar er så omåttligt dumt," undertecknat kung Henrik den tredje av England, en av kejsar Fredriks mångtaliga svågrar.

Innocentius Iväg med er, ut med er, era fördärvade mutkolvar! Är hela kyrkan då köpt av den nedrige kejsaren? Är alla mina förbannade tjänare och kardinaler hopplöst korrumperade? Är jag då ensam kvar att måna om kyrkans helighet? Ut med er, svartrockar! (*Kardinalerna skingras.*)

Bannlyste kejsare, du har då alldeles kollrat bort världen, förhäxat min kyrka och helt förstört mitt eget liv! Vad blir det för en framtid med en sådan kejsare? Hopplös i sin kristna kyrkliga maktlöshet! Men ännu orkar vi kämpa. Så länge det finns någon kejsarmakt kvar att bekämpa, så länge skall kyrkan och påven bekämpa den, och må de båda gå under i kampen om blott även kejsaren en gång besegras!

Scen 2. Castel Fiorentino, slutet av året.

(Fredrik ligger avtjärd och svårt sjuk i sin säng.

Manfred, Berard och en annan uppvaktning är närvarande.)

Fredrik (vaknar) Var är jag?

läkaren Castel Fiorentino.

Fredrik Då är cirkeln slut. Hit har jag då kommit för att dö.

läkaren Ni kan fortfarande tillfriskna.

Fredrik Ja, det säger alltid alla läkare till alla döende patienter. Jag blev spådd en gång att jag under en blommas tecken skulle möta slutet. Därför var jag alltid rädd för Florens och besökte aldrig någonsin den staden. Men här är jag nu i Fiorentinos slott i stället, och här skall jag dö. Min son! Var är du, Manfred?

Manfred Jag är här, far.

Fredrik Vilket svar har bolognesarna avgivit?

Manfred De vill icke släppa Enzo.

Fredrik Då får de icke heller någon fred. Då lämnar de oss fredsanbud förgäves. Vi får aldrig ge upp kampen för att få vår Enzo fri. Han är den segaste av Hohenstaufarna.

Manfred Vi ger ej upp så lätt, far. Vi har ju normanniskt blod.

Fredrik Din moder, Manfred, var den enda av de kvinnor som jag älskade som jag av kärlek endast gärna hade fört till altaret. Hon var tyvärr av alltför låg börd för att det i världens ögon skulle vara passande och möjligt. Men det skall du veta, att jag älskar henne ännu.

Manfred Far, det har hon aldrig tvivlat på.

Fredrik När jag är borta blir din yngre halvbror Konrad vår familjs monark och kejsarkandidat. Han har en nyfödd son som heter Konradino. Dessa skall du tjäna som din egen faders hjärteangelägenheter. Skulle dessa icke klara sig går kronan till Carlotto. Du är sedan nummer tre i ordningen, fastän din moder aldrig var min hustru. Jag har noga instruerat om allt detta i mitt testamente.

Manfred Vi skall följa dina instruktioner enligt bokstaven till punkt och pricka.

Fredrik Men det viktigaste är att kejsaren förblir vid liv. En kejsare får icke dö förutan att det genast tillkommer en annan kejsare. Den universalmonarki som skapades av Karl den store måste upprätthållas.

Manfred Givetvis, far.

Fredrik Därför ber jag dig om följande. När jag är borta, så fördröj att budet därom sprids. När påven och hans hejdukar får veta att jag inte längre finns så skall de släppa helvetet löst över jorden och då särskilt över er och hela min familj. Ju längre tid det tar för nyheten att nå vår fiende, dess bättre för er själva, och ju mer tid ni kan vinna för att säkerställa ordningen när jag är borta, desto bättre.

Manfred Vi skall noga följa dina råd.

Fredrik Jag vill nu tala med min biktfar.

(Manfred tecknar till Berard att komma till kejsarens sida medan han själv drar sig i bakgrunden. Berard kommer fram.)

Fader, fastän du är så lastgammal får du nu så vackert överleva din så unge kejsare.

Berard (med tårar) Min son, du får ej lämna oss nu redan. Det är alldeles för tidigt.

Fredrik Du får överklaga min hastiga avfärd hos din påve. Det var han som gav mig magsår.

Berard Även din herr fader rycktes alltför tidigt bort av samma tarmbesvär.

Fredrik Det hjälper inte. Vi får väl försöka reparera skadan någon gång i evigheten. Men jag ville inte prata strunt. Jag vill ej ha någon pompös begravning. I all enkelhet vill jag hemföras till Palermo, var jag vill få vila hos min fader, moder och min första maka inne i vår katedral.

Berard Det skall jag ombesörja.

Fredrik Sörj mig ej. Hos er skall alltid finnas kvar en kejsare.

Berard Ej någon kejsare som ni.

Fredrik Om jag har överträffat alla kejsare, så kan framtida kejsare ock överträffa mig.

Berard Men jag får aldrig uppleva en sådan.

Fredrik Dig hör evigheten till. Där finnes plats för alla möjligheter.

Berard Jag är åttiotre år gammal, men, min son, fastän du blott är femtiofem tillhör du evigheten mycket mer än jag.

Fredrik Det får vi se på andra sidan när vi träffas där.

Berard Vi träffas där, min son.

Fredrik Tror du det, fader, fastän jag är bannlyst?

Berard Med sitt bannlysningssystem har påvarna blott lyckats bannlysa sig själva från all tänkbar evighetsgemenskap. Om ej någon annan förbön för dig räcker för att få dig in i paradiset så skall du dock lita på att jag, din egen biktfar, aldrig skall ge upp förrän du kommer dit.

Fredrik (griper trots sin matthet om hans hand) Den trösten, fader, frälser mig från detta livet och dess intighet. Nu kan jag flyga hem med mina falkar. *(dör)*

(Berard begraver ansiktet i sängsidan utan att släppa kejsarens hand. Alla förstår.)

Manfred Far! *(vill rusa fram men hejdar sig. I allas ansikten återspeglas genast en djup sorg.)*

Scen 3. Bologna 1269.

fångvaktaren (låser upp) Furst Enzo, ni har besök.

Enzio Vem är det?

fångvaktaren En av era gamla vänner.

Enzio Så låt mig då få se den arme.

(Den unge mannen släpps in.)

Enzio (utan en min) Fångvaktare, ni kan gå.

fångvaktaren I så fall måste jag dock låsa efter mig.

Enzio Lås in oss bara. Jag meddelar när ni kan befria gästen från mitt fängelse.

fångvaktaren Då går jag då. *(går och låser efter sig med många lås och nycklar.)*

Enzio Konrad! *(vill omfamna honom)*

Konrad Hysch! *(sätter pekfinger för munnen)*

Enzio Vi är säkra nu. Vi är här bakom sju lås och fängelsemurar. Ingen hör oss. Ingen har här hört mig fastän jag har skrikit högre inför hela världen i min himmelskriande förtvivlan än Guds egna domedagsbasuner och det längre än i hela evigheten!

Konrad (kastar sig i Enzios armar, gråter) Arme onkel!

Enzio Gråt ej, käre Konrad. *(ser på honom)* Men hur vågar du bege dig hit? Om någon igenkänner dig så är du död.

Konrad Jag lever inkognito. Jag skall överleva. Jag har varit här förut hos dig. Det skulle bara fattas om jag övergav dig nu.

Enzio Dina besök hos mig är allt mitt liv i världen.

Konrad Men så instängd som du nu är var du inte förut. Vad har hänt?

Enzio Ett flyktförsök. Jag gjorde ett försök att fly i ett tomt vinfat. Men mitt långa ljusa hår blev synligt genom en av springorna, jag upptäcktes och det slogs larm, och sedan dess tar bolognesarna ej några risker. Men vad nytt från vad som återstår av den förr fria världen? Hur är livet på Sicilien? Hur mår min älskade bror Manfred?

Konrad (gråter) Vad jag önskar att jag slapp berätta sanningen!

Enzio Dess outhärdlighet är inget nytt. Det har vi blivit vana vid. Det är rutin alltsedan evigheten började här i mitt fängelse för mig att gråta sönder mina ögon dagligen. Jag tål dessvärre vad tortyr som helst. Det finns ej någon sanning som kan skada mig, ty jag är skadad redan bortom all tillintetgörande.

Konrad Jag vet. Vi står inför en outhärdlig verklighet som ständigt blott förvärras.

Enzio Du har värre nyheter än vanligt. Vad har hänt?

Konrad Kung Manfred har besegrats.

Enzio Nej! Det får ej vara sant! Han var ju alldeles oövervinnelig, och det var tillstyrkt!

Konrad Endast ondskan själv multiplicerad av det påvliga beräkningens förhöjda infernaliskhet och understött av Vatikanens ekonomiska världsmonopol i form av outtömliga

resurser guld förmådde krossa honom, och den skurken Charles d'Anjou har därmed nu våldtagit vårt Sicilien.

Enzio Och Manfred?

Konrad Manfred mötte honom i ett slag vid Benevento. Manfreds här blev slagen, och själv stupade han bland de sina.

Enzio Han är alltså död?

Konrad Ja. Den siste som fanns kvar av dina bröder, den som bäst försvarade din faders rike, är nu död. Men det är icke allt. Som bannlyst vägrades han av de påvliga en anständig begravning. Han blev lämnad kvar att ruttna på det blodiga slagfältet, tills soldaterna beslöt att hölja hjältens lik med stenar, som de lagrade på hans lekamen. Men en biskop lät hans lik då blottläggas på nytt, den siste av de fria sicilianska kungarna fick ej på något sätt bevisas någon heder, så den påven trogne biskopen lät släppa Manfreds lik ner i en flod som förde det mot havet och dess oändliga grav.

Enzio Min bror! Min siste bror! (*gråter bittert*) Den ädlaste av alla! Skändad skamligast av alla! Skall vi då en hel familj, som bara tjänade vår värld så gott vi kunde med förnuft och ordning, skönhet och kultur, då fullständigt utrotas utan att det reser sig en enda röst i världen att försvara oss mot evighetens orättvisa bödelskap i denna onskans triumferande förintelse!

Konrad (*efter en hänsynsfull paus*) Men det är icke allt.

Enzio Kan något värre hända?

Konrad Min stackars onkel, fatta dig och förbered dig på det allra värsta.

Enzio Min brorson, du förbryllar mig. Min släkt är ju utplånad i sin helhet. Det finns inga bröstarringar mer.

Konrad Det fanns ett sista hopp.

Enzio Vem menar du?

Konrad Din faders arvinge kung Konrads son Konradin.

Enzio Är han då ej i säkerhet i Tyskland?

Konrad Inte längre. Efter Manfreds död begav han sig hit ner för att utmana Charles d'Anjou och hämnas och befria vad som var hans rättmätiga arv, som Charles d'Anjou med påvens hjälp och grymhet usurperat.

Enzio Och vad hände? Vad har hänt den unge Conradino?

Konrad Slaget ägde rum vid Tagliacozzo. Konradin blev slagen och tillfångatagen.

Enzio Är han då i fängelse på tröstlös livstid såsom jag?

Konrad Nej. Charles d'Anjou tog inga risker. Konradin blev halshuggen offentligt och det med hans helighets välsignelse.

Enzio Så är då Hohenstaufens ätt tillintetgjord till sista man?

Konrad Vi är de sista två i livet.

Enzio Men hade inte Manfred ganska många barn?

Konrad Hans änka Helena försökte fly till Grekland med de fyra små hon hade. Tre av dem var späda söner, men den svarte Charles d'Anjou, den franske djävulen som aldrig ler och som är påvens högra hand och mest perfekta verktyg, upphann flyktingarna, infångade dem och lät dem dö i fångenskap. Helena avled efter fem års fångenskap omänskligt skild från sina barn. De tre små sönerna fick växa upp i smuts och mörker utan någon mänsklighet och utan att en mänska talade till dem. De dog en efter en. De gavs ej någon möjlighet till något mänskligt liv. De tvingades att leva såsom djur i fångenskap och dog i sina burar.

Enzio (*efter en tystnad*) Och vår värld får ej ens veta om det.

Konrad Vatikanens tystnadsplikt beträffande bikthemligheter iakttas ej någonsin så noggrant som när saken gäller Vatikanens egna brott. I Vatikanens källare begravs allt mänskligt levande.

Enzio Och Charles d'Anjou får leva vidare.

Konrad Han har förvandlat kejsar Fredriks rättsstat till ett helvete av orättvisor. Aldrig har ett land förnedrats och förtryckts så djupt som vårt Sicilien som förr var världens friaste och lyckligaste land.

Enzio Och allt är påvens fel, som självsvåldigt gav vårt Siciliens krona åt den skurken Charles d'Anjou, som därför ansåg sig ha rätt att bara gå och ta vårt fosterland och lägga det i trældom för att själv åt sig förskingra allt dess kapital och konsumera dess resurser.

Konrad Judarna och islamiterna är redan på god väg att fullkomligt förintas av de franska knektarna. I kejsarens Apulien är alla saracener redan fullständigt utrotade.

Enzio Så alla pappas sidenindustrier, utsökta mattväverier, Europas bästa vapensmedjor och förnämsta stuterier har förstörts?

Konrad Emedan påven icke tolererar islamiter i Italien hur utsökta hantverkare de än är.

Enzio Och endast du och andra av vår släkt som anonymt gått under jorden har en möjlighet att överleva om ni lever inkognito?

Konrad Ja, så är det.

Enzio (efter en paus) Min käre brorson, det är nog. Jag orkar inte mera. Bröstet mitt vill sprängas av en outhärdlig smärta som vill skrika ut sig så att håret reser sig på varje själ på hela jorden! Kom ej mera hit till mig. Här har jag suttit nu bevakad, instängd, utan rörelsefrihet och utan solljus och natur i tjugo år. Snart orkar jag ej mera. Jag är en mumifierad själ, ett av historiens blinda dårskap levande begravet offer för omänskligt egoistiskt tyranni i påvetiara, och jag ser ej möjlighet till någon rättelse. Jag hoppades i tjugo år. Nu har min broder Manfred stupat och hans lik har lämnats obegravet fritt fram för att skändas, och den siste Hohenstaufen har med påvens heliga välsignelse offentligt mördats. Jag vill icke leva mer i denna värld. Jag ber dig nu att gå och att ej mera vända dig tillbaka.

Konrad Du var alltid den av farfars söner, oäkta och äkta, som var blondast, skönast och vår kejsare mest lik. Min farbror, du är allt ännu den skönaste och ädlaste och bästa mannen här på jorden.

Enzio Har du då sett hela mänskligheten?

Konrad Jag har sett tillräckligt av den för att inse att min farfar och hans söner var de mest begåvade, unika och omistliga personerna på jorden.

Enzio Kanske du har rätt. Men mänskorna, av vilka flertalet är ignoranter, struntar i de få som icke är det. Räddningen för dessa få unika var att få bli kejsare, men nu får det ej längre finnas kejsare av pappas sort i världen, och hans söner måste därför alla dö i faderns underbara skugga. Jag fick leva längst, och därför blev min skugga mörkast, men snart är den icke mer. Lev vidare, min brorson, i din kanske räddande förklädnad av ett inkognito, i ett sken av en personlighet som icke är.

Konrad Min farbror, sanningen skall icke dö med dig.

Enzio Säg icke mer. Om den överlever alls så ser den ut att få ett antal seklers andligt vinterköld och mörker att först klara sig igenom. Den har ingen realistisk chans. Men du är kvar och lever än i frihet. Värna om den enda chans du har. Gå ut i livet och se dig ej mera om. Jag ger dig livet. Lämna mig i mörkret bakom dig.

Konrad Vårt arv av värdighet, integritet och stolthet är mer värt än alla påvens rikedomar och den kyrkas allmakt som han fåfängt vanstyr världen med åt helvete.

Enzio Förvisso, det är sant, men säg det ej till påven. *(ger en signal som hörs ut.)*

(omfamnar brorsonen) Farväl, min framtid.

Konrad Vår historia skall överleva alla kyrkans lögner. Så mycket av ett löfte vågar jag nog lämna kvar hos dig att leva med.

Enzio Här i mitt mörkers yttersta förtvivlan är det som ett ljus kvarlämnat av barmhärtighet som sällskap åt hans blindhet.

(Fångvaktaren öppnar fängelsedörren utifrån. De skiljs. Enzios ansikte blir åter uttryckslöst.)

Tack, budbärare för dina nyheter.

Konrad Jag önskar att de varit bättre.
Enzio Ändå kunde de ha varit ännu sämre. (*ler*) Ändå lever alltid någon ädel mänska kvar på jorden hur den än ser ut.
Konrad Ja, det är hoppet som historien lever på.
Enzio Farväl.
Konrad Farväl, du skönaste av alla mänskor. (*går*)
 (*Fångvaktaren låser fängelsedörren. Allt blir mörkt.
 Man hör blott Enzios hjärtskärande gråt.*)

Scen 4. Framför scenen.
 (Eller vid den kejsrerliga sarkofagen i katedralen i Palermo.)

Berard Enzio levde lika länge som sin fader, men i tjugotre år måste han försmäktas i Bolognas fängelse. Han blev den siste av sin faders söner. I och med hans bortgång hade alla Fredriks femton barn eliminerats, och hans kungarrike var förslavat under Charles d'Anjous ohyggliga våldsregemente.

Fredrik var den mest begåvade av alla kejsare. Han talade med samma lätthet italienska, grekiska, arabiska, hebreiska, latin, normandiska och tyska och förstod väl alla dessa folks mentaliteter. Han var därmed korstågstidens mest unika lyckträff diplomatiskt genom att han dessutom var född till kejsare. Vad hade hänt om påven utnyttjat en sådan möjlighet i stället för att i vidskeplig fruktan och personlig egoism och fåfänga bekämpa denna mänskliga utmaning? Kejsardömet hade då tillsammans med en enig kyrka kunnat vidmakthålla och utbreda kristendomen fredligt, diplomatiskt och rättsvetenskapligt. Fredriks yppersta förtjänst var att han skapade en rättsstat som slog vakt om rätten för den enskilde. Den konstruktionen gjorde påven allt för att förstöra, och han lyckades, ty det är alltid ett långt lättare och snabbare arbete att förstöra än att bygga upp. Men därmed lyckades han även ruinera påvedömet och oreparerbart kanske för all framtid. Därför vill jag gärna ställa påvarna i framtiden den frågan: var det värt det? Särskilt borde påvarna i Avignon med noggrannhet betänka detta spörsmål.

Efter Fredriks tid så började så småningom den florentinska tiden som bland andra inleddes av Dante Alighieri. Denna skald, som byggde vidare på grunden av den sicilianska litterära skolan i Palermo, ansåg det behövt att placera kejsaren bland helvetets fördömda medan han gav Charles d'Anjou en plats bland andra konungar i Skärselden. I jämförelse med min kejsares rätt avancerade rättskipningspraxis och rättsideal så måste jag tyvärr ifrågasätta Dantes rätt att sätta sig till doms över avlidna själar som han ej ens tillät att försvara sig. Min kejsare var alltid konsekvent i sitt oeftergivliga bemödande om att försöka åstadkomma rättvisa vad det än innebar i form av obehagligheter inte minst för honom själv, men Dante lärde sig av påven och hans indoktrinerade franciskaner att fördöma utan lagar. Någon rättvisa för Fredriks barn och barnbarn är tyvärr ej mer att hoppas på, ty det som gjordes emot dem är gjort och kan ej mera göras ogjort, inte ens av påven själv.

Scen 5. Palermo, 31 mars 1282.

(En siciliansk lantlig fest utanför stadsmurarna vid floden Orato. Det är tisdag efter påsk. Ungdomen dansar, allt är glädje och alla deltagare är unga och vackra, tills ett sällskap franska knektar kommer objudna in och vill delta. Dessa dricker genast för mycket, bär sig klumpigt och brutalt åt, stör med sina skrånande röster, och de unga sicilianarna blir alltmer oroliga och börjar viska sinsemellan. Färre och färre dansar och är glada. Så uppstår ett upptråde. En fransk knekt har blivit för närgången mot en siciliansk ungmö och tagit henne på bröstet så att hon svimmat. Hennes riktige sicilianske kavaljer blir ifrån sig.)

Sicilianaren Död, död åt fransmännen!

(Genast uppstår full kalabalik. Plötsligt överfaller alla sicilianare fransmännen med dolkar och nedgör dem till sista man. Flera fransmän lyckas försvara sig, och även ett flertal sicilianare såras till döds. Blodbadet blir omfattande.)

sicilianaren (när alla fransmän dödas) Hur många har vi dödat?

sicilianare 2 Ungefär två hundra.

sicilianare 1 Och våra egna förluster?

sicilianare 2 Omkring femtio.

sicilianare 1 Låt oss inte stanna vid detta! Vi har inlett ett uppror! Vår enda chans att klara oss är att vi genomför det! Låt oss döda alla fransmän i hela Palermo! Låt oss döda alla fransmän på hela Sicilien!

sicilianare 2 Det är rätt! Vad har fransmännen här att göra? De har tagit vårt eget land ifrån oss. De har mördat kung Manfred. De har mördat Enzo efter att ha hållit honom inspärrad i tjugotre år. De håller alla kung Manfreds barn inspärrade på samma sätt och ämnar aldrig frige dem fastän de aldrig gjort något ont. I stället har fransmännen nu under femton års tid under Charles d'Anjou i Neapel gjort oss allt tänkbart ont. De har tagit ifrån oss våra lagar, de har strypt vår rättvisa, de har utrotat vår adel, och de har utarmat vårt land och utplundrat alla våra familjer genom rofferi. Nu är rätta tillfället! Vi måste befria oss från fransmännen en gång för alla och det konsekvent! Inte en enda av dem får bli kvar!

sicilianare 3 Vi får emot oss hela världen, och påven bannlyser hela ön, men vad gör det? Om vi inte tar lagen i egna händer får vi aldrig någon rättvisa!

(En av åskådarna är den unge kejsar Fredrik, ännu yngre än i akt I scen 1. Några observerar honom.)

sicilianare 4 Vem är det?

sicilianare 5 Är det inte vår kejsare?

sicilianare 6 Jo. Det är det jag alltid har sagt. Han har aldrig lämnat oss.

sicilianare 7 Red han inte in i berget Etna med sina närmaste för att där bida sin tid tills det var dags att komma fram igen och gå till rätta med kyrkan?

sicilianare 8 Han kommer alltid att träda fram på nytt och hjälpa oss när vi behöver rättvisa. Det lovade han medan han levde.

sicilianare 2 Om Gud är med oss och kejsaren är med oss, vem kan då vara emot oss utom de som är försvurna åt undergången?

sicilianare 1 Låt oss nu genast angripa Castellammare och sprida upproret till Trapani och Agrigento och sedan inta Catania och Messina!

sicilianare 2 Vi måste kräva vår rättvisa vad det än kostar!

sicilianare 5 Tyskarna påstår att kejsaren sover i ett berg i Tyskland som heter Kyffhäuser, men vi vet att han föredrar Etna.

sicilianare 6 Ja, där inne väntar han tills det blir dags att ge återupprättelse och enighet åt det kristna Europa igen, men då börjar han med Sicilien.

sicilianare 1 Framåt! Ner med fransmännen!

sicilianare 2 Störta Charles d'Anjou ner i helvetet genast!

sicilianare 3 Befria Manfreds barn!

sicilianare 4 Må världen lystra till vår sicilianska aftonsång för evigt och följa dess exempel mot alla tyranner!

(Den segerrusiga hopen drar vidare med blodiga vapen medan den unge slätrakade kejsaren ser därpå med tillfredsställelse.)

Slut.

(Taormina, 3.10.1990)